

Filatelisten

Svensk filatelistisk tidskrift | Årgång 124 | Nr 2 2023

**Nordiska
museet
jubilerar**

Örordningar
Ångående
Postväsendet

Giselher Naglitsch skriver om post-
väsendets regler och tillämpningar

**Världsresa på
vykort 1899**

*Ny
auktionskrönika*

The
Circular
Market

TRADERATM

Nå ut till flera på Tradera!

Med över 3 miljoner medlemmar utgör vi Sveriges största cirkulära marknad. När du lägger ut dina frimärken på Tradera ökar helt enkelt chansen att du får dem sålda på ett snabbt och smidigt sätt. Inom kategorin Frimärken finns nu också attribut som ska göra det enklare för dig som säljare att veta i vilken kategori som din annons ska publiceras. Attribut gör det även lättare för dig som köpare att hitta specifika frimärken.

Vi ses på Tradera!

**T
R
A
D
E
R
A**TM

Easy Online Bidding

SKANFIL
Auksjoner as

Philasearch.com

our partners

JalilStamps.com
Philatino.com

LA POSTALE
PHILATÉLIE

CERES Philatélie

LE TIMBRE CLASSIQUE
Paris & Genève

Switzerland
Rapp

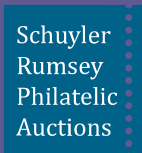

H.R. HARMER

EST · 1940
FINE STAMP AUCTIONS

Robert A. Siegel
AUCTION GALLERIES, INC.

Raritan Stamps, Inc.

Soler y Llach SL

Heuberger-Auktionen

Briefmarken-Fernauctionen

and many more

Filatelisten

Svensk filatelistisk tidskrift
Nummer 2 2023 | Årgång 124

Filatelisten är Sveriges Filatelistförbunds medlemstidning och ges ut med åtta nummer 2023.

Filatelisten trycks hos Linderoths tryckeri i Vingåker.

Prenumeration: 520:-/år (inom Sverige)
Vid medlemsfrågor/utebliven tidning, kontakta SFF:s kansli: 073-203 02 00

Redaktionen adress:
SFF – Filatelisten | SFF Kansli
Glasfiberigatan 8, 2 trappor
125 45 Älvsjö
Kontakt: Karin Kjäll, tel: 0722-52 77 92
E-post: redaktion@sff.nu
Ansvarig utgivare: Rikard Azelius

Hemsida: www.filatelisten.se

Utgivningsplan 2023:
Vår, fredag vecka: 5, 10, 15, 20
Höst, fredag vecka: 35, 40, 45, 50

Annonspriser:
1/1 sida 5.290:-
1/2 sida 2.790:-
1/4 sida 1.490:-
1/8 sida 790:-
1/16 sida 390:-
Småannonser på Marknadsplatsen 100:-

**Annonsbokning till nästa nummer
senast 22/3. PDF-original 28/3.**

ISSN 1100-0198

OBS! Eftertryck, helt eller delvis, tillåts inte utan utgivarens godkännande. För insänt icke beställt material ansvaras ej. Den som sänder material till SFF – Filatelisten anses medge publicering och lagring. Eventuell beskattning av vinster i tidskriftens tävlingar svarar pristagaren för. Citera oss gärna men ange källan.

Omslagsbild: Haidamac, Adobe Stock

Våren smyger in...

Jag tror faktiskt att våren börjar närma sig även detta år. Varje vinter hoppas jag när det smälter undan att den ska ta slut lite i förväg, bara detta året. Men så godtyckligt är det ju inte utan den harvar på som vanligt. Men snart, snart kan vi sticka ut våra näsor och få en liten värmande solglimt på dem, och innan vi vet ordet av sitter vi på utemöblerna vid någon trevlig frimärksträff och fikar medan vi låter våra bara fötter vila i gräset.

Karin Kjäll, grafisk formgivare, SFF Filatelisten

PS. I nummer 8 skrev vi på omslaget att det skulle vara slut på artikeln Post-filateli, men Giselher kommer att fortsätta att presentera mera udda och ovanliga objekt i ämnet.

PPS. Skicka artiklar och läsarinlägg via e-post till redaktion@sff.nu som bifogade worddokument. Bilder och illustrationer bifogas i separata mejl (helst jpg-format). Var noga med att markera vilken bild som hör till vad i artikeln. Skriv också vem som författat artikeln samt tagit bilderna. DS.

Förbundskansli

Kansli Elisabeth Björklund Joback
Besöksadress Glasfiberigatan 8, 2 tr, Älvsjö
Postadress Glasfiberigatan 8, 125 45 Älvsjö
Telefon: 073-203 02 00

(helst måndag – torsdag
09.00 – 11.00, andra tider kan
du lämna ett meddelande eller
skicka ett mejl)

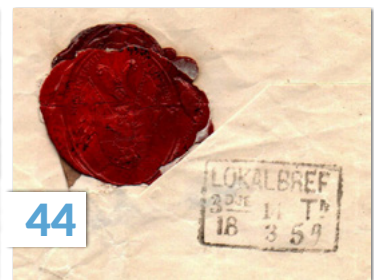
E-post kansli@sff.nu
Internet www.filatelisten.se,
eller scanna qr-koden.

Bankgiro 581-6772
Swish 123 009 62 97

Sveriges Filatelistförbund, SFF är en öppen oberoende ideell riksorganisation som har till uppgift att främja samlandet av samt organisera samlare av frimärken, vykort och övriga filatelistiska objekt.

Innehåll

- 6 Ordföranden har ordet
- 8 Styrelsen informerar, Trelleborg 2023
- 9 Nordia 2023 på Island
- 10 Auktionskrönikan
- 14 Filatelistens samlarskola nr 235
- 16 Var i hela världen ... ?
- 17 Vinterlaven "ryska riket"
- 18 Berömda frimärken plats 8
- 20 Svensk postfilateli, år 1975 - ca 2002, nr 17
- 22 Döda frimärksländer - 8
- 24 Nordiska museet jubilerar
- 27 Bok: Nordiskt missionsflyg 1945-1950
- 28 Världsresa på vykort 1899 - del 1/2
- 32 Nordiska frimärken - nya utgåvor
- 33 Hallå där! Hans-Ove Aldenbrink
- 34 SSPD - Posthistoria 2023 i Göteborg
- 35 Mats Nilsson - Ny medlem i Expertrådet
- 36 Vykort på Netex
- 38 Huddinge frimärksklubb 50 år
- 39 Frimärksmöte i Kramfors
- 40 Frimärksutgivning i Stadshuset
- 42 Wallentuna frimärks- och vykortsklubb 40 år
- 44 Förordningar angående postväsendet - nr 2
- 47 Pelle Svanslös övergångsställe
- 48 Tips till blivande frimärksskribenter
- 52 Frågor och svar
- 54 Annonsspussel
- 55 Hurra, hurra!
- 56 Marknadsplatsen
- 57 Vinnare ordflytan
- 58 Kommande aktiviteter
- 60 Annonser

Nästa nummer kommer ut den 14 april!

Ordföranden har ordet

Några vårtecken har jag redan sett i Skåne. Vintergäck och snödroppar står i full blom och dagarna blir längre och ljusare. Det har dock inte varit något bättre väder än så man kan fortfarande lägga mycket tid på sina samlingar.

I våra lokalföreningar verkar verksamheten vara i full gång igen efter pandemin. De möten jag har varit på har varit välbesökta och det är ju jättetrevligt att kunna träffas som vanligt igen.

Arbetet med förberedelserna av Trelleborg 2023 pågår för fullt. På www.trelleborg2023.se kan man hitta Bulletin 1 med reglemente och anmälningsblankett. Det finns också information om hotell och sevärdheter i Trelleborgsområdet. De första anmälningarna har redan kommit in och alla är välkomna med sina anmälningar. Har man inte ställt ut tidigare kan man som debutant visa upp sig i debutantklassen. Där görs ingen bedömning, men konstruktiv feedback ges.

På utställningsfronten kan också nämnas att Nordia-utställningarna nu kommer igång igen efter ett ofrivilligt uppehåll på grund av

pandemin. Nästa Nordia-utställning, Nordia 2023, äger rum i Garðabær, lite utanför Reykjavík, den 2–4 juni. Mer information om denna utställning hittar ni på förbundets hemsida, www.filatelisten.se. Nordia 2024 kommer att hållas i Norge, strax söder om Oslo och år 2025 är det Sveriges tur. Förbundsstyrelsen har tidigare bett lokalföreningar som kan vara intresserade att höra av sig. Vi har ännu inte fått någon återkoppling, men det börjar snart bli aktuellt att börja arbetet med Nordia 2025.

Fredrik Ydell har efter många år valt att lämna arbetet med att skriva auktionsreferat i Filatelisten. Hans referat har alltid varit mycket uppskattade och vi tackar Fredrik för hans arbete. I detta nummer påbörjar två nya auktions-skribenter sina rapporter från auktionerna.

Rikard

Sveriges Filatelistförbund

Glasfibergatan 8, 125 45 Älvsjö | Telefon: 073-203 02 00 | www.sff.nu

Styrelse

Ordförande: Rikard Azelius,
Otto Lindblads väg 13, 224 65 Lund
Rikard.Azelius@vinge.se

Vice ordförande: Lars Nordberg,
Maskinmästaregatan 2, 233 43
Svedala

Sekreterare: Ulf Nilsson, Riksvägen 4,
241 94 Hurva

Kassör: Thomas Hagström,
Snickerstigen 1, 144 33 Rönninge

Ledamot: Mikael Blomquist, Lund-
grensgatan 7, 652 21 Karlstad

Ledamot: Cajsa Ojakangas, Hjärne-
gatan 6, 3 tr, 112 29 Stockholm

Ledamot: Lars-Håkan Jonasson,
Coromantvägen 28, 862 40 Njurunda

Valberedning

Christer Mårtensson (sammansällande)
Rönnavägen 1, 247 60 Veberöd

Revisorer

Jan-Olof Ljungh, Falsterbovägen
100, 239 40 Falsterbo

Ulf Wahlgren, Blåbärsgatan 21, 212
29 Malmö

Riksföreningar Asiensamlarna

Christer Svensson, Kattfots-
backen 12, 165 73 Hässelby

Islandssamlarna

Lars-Ove Pehrsson, Högstigen 5,
183 56 Täby
www.islandssamlarna.se

Rysslandssamlarna

Christer Warfvinge, Stångholms-
backen 42, 127 40 Skärholmen
www.sff.nu/rysslandssamlarna/

Svenska Czeslaw Slania-Samfundet

www.slaniassamfundet.com

Gränsföreningen för filatelins främjande

www.sff.nu/gf/

Hembygdsfilatelisterna

Anders Bock, Runebergsgatan 3,
114 29 Stockholm
<https://hembygdsfilatelisterna.se>

Bältespännarna

Christer Wahlbom, Humlegränd 6A,
179 60 Stenhamra
<https://sfb.hembygdsfilatelisterna.se>

Häftessamlarna

Bo Göransson, Emil Spelares väg 4,
395 97 Läckeby
www.haftessamlarna.se

SSPD – Sällskapet för svensk posthistorisk dokumentation

Leif Ruud, Malmvägen 48,
141 71 Segeltorp
www.sspd.se

Svenska Motivsamlare SMS

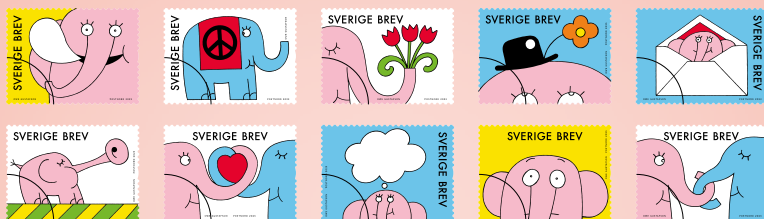
Tommy Samuelsson
Romsås 113, 523 98 Hökerum
romsas113@telia.com
www.svenskamotivsamlare.se

Svenska Vykortsföreningen

Benny Kullinger
Höganäsgratan 6B, 753 30 Uppsala
www.samlavykort.se

Skicka en hälsning och gör någon glad!

Frimärkena finns att köpa i vår webbutik
www.postnord.se/handla-online

postnord

Posthistoria 2 – 22 mars 2023

Auktion 400
19–20 apr 2023
Kvalitetsauktion
31 maj 2023

Tidigare okänt
brev till Kunga-
riket Imerina.
F21 + F25.
Intyg HOW.

Alla auktioner är
LIVE online på
www.PHILEA.se

Bjud, se status
och betala direkt
på hemsidan när
du är inloggad.

– Det självklara valet för 'namesales' –

Våra auktioner ses av kunder över hela världen!

Delta som inlämnare du också. Kontakta oss gärna redan idag.

Auktioner ca. 8 gånger per år.
auktion@philea.se Tfn 08-640 09 78
Svartensgatan 6, 116 20 Stockholm
Kontor även i Göteborg,
Malmö, Kalmar och Uppsala.

Onlinebutik med 1000-tals
objekt till fasta priser.
www.philea.se/shop
webshop@philea.se

Rapport från styrelsemöte

Styrelsen har haft styrelsemöte via dator. Utöver det löpande styrelsearbetet kan följande rapporteras:

- SFF håller på att utse nya medlemmar till Ex-
perträdet så att vi framgent kan säkra kvalitén
på materialet som används.
- En variant av lokala utställningar kommer att
provas på Småland-Blekingeträffen i år, denna
sker i Skillingaryd den 29 april. SFF planerar
att närvara.
- Budgeten visar på ett negativt resultat för
2022, detta är i linje med vad som redovisades
på kongressen och är resultat av oväntade IT-
och personalkostnader. För 2023 beräknas ett
överskott på 250 000kr.

Förbundsstyrelsen

TRELLEBORG 2023
A bilateral Swedish - German Exhibition

TRELLEBORG 2023 15-17 september

Nu är det dags att planera och anmäla ditt exponat till nästa utställning i Sverige, denna gång i Trelleborg 15-17 september 2023 med både regional och nationell del.

Alla större utställningsklasser samt debutantklass finns med. Ramarna är fyra rader á fyra A4-blad eller fyra rader á två A3-blad. I den nationella utställningen ska exponatet ska ha erhållit minst 65 poäng på regional utställning, och ungdomar ska ha erhållit 50 poäng. Litteratur behöver ingen tidigare kvalificering. För mästar klassen gäller speciella kvalificeringsregler.

Exponat som inte ännu har ställts ut eller fått färre poäng än ovan kan ställas ut på den regionala utställningen. Du kvalificeras till debutantklassen om du inte har ställt ut i seniorklass tidigare.

Observera att ditt exponat måste vara försäkrat. SFF:s försäkring kommer att erbjudas svenska utställare.

Reglemente och anmälningsblanketter finns på utställningens hemsida: www.trelleborg2023.se.

Anmälningsblankett, exponatets första blad och eventuellt synopsis skickas till utställningens kommissarie Rikard Azelius senast den 15 juni 2023. Du kan skicka via post eller mejl, då med inscannad anmälningsblankett.

Utställaravgift per exponat (tillfaller SFF)

Mästar klass: 500 kr per exponat

Nationell utställning

Enram, Open, Display class, vykort, litteratur och ungdom 22 år eller över: 200 kr

Övriga: 400 kr

Ungdom under 22 år: ingen avgift.

Regional utställning

Ungdom under 22 år: ingen avgift

Övriga: 200 kr

Debutantklass: ingen avgift.

Ramavgifter

Avgiften per ram är 400 kr (för litteratur per exponat)

För ungdom under 22 år och debutantklass ingen avgift.

Pressrelease:

Nordia 2023, Reykjavík

Den 2–4 juni kommer den nordiska frimärkesutställningen Nordia 2023 att hållas i Garðabær, Reykjavík, på Island. Utställningen kommer att omfatta upp till 500 ramar. Deltagande av flera handlare och auktionshus samt närhet till några av Islands mest utsökta vyer, borgar för att det blir ett stort nöje att besöka evenemanget. Ett stort urval av isländska samlarföremål, förutom frimärken, kommer att visas under utställningen.

Lokalen i Garðabær ligger inom 30 minuters bilresa från flygplatsen i Keflavík och nio kilometer från Reykjavíks centrum där det officiella 4-stjärniga hotellet ligger.

Utställningsplats: Ásgarður Sporthall, Ásgarður, Garðabær
Hemsida Nordia 2023, (uppdateras löpande): www.nordia2023.is

Anmälan är öppen fram till **15 mars**. För den som är intresserad av att ställa ut på Nordia 2023, kontakta ditt lands kommissarie:

Danmark: Ebbe Eldrup, ebbe.eldrup@gmail.com
Finland: Jari Majander, jari.majander@gmail.com
Norge: Atle Fossmark, atle@exess.no
Sverige: Cajsa Ojakangas, cajsa_hilm@hotmail.com
USA: Mike Schumacher, icemike51@gmail.com

Regler: <https://www.postsaga.is/is/nordia2023/about/regulations>

Officiellt hotell (och plats för Palmarés): Fosshotel Reykjavík, Þórunnartún 1, Reykjavík. 4-stjärnigt hotell, dubbelrum (frukost ingår) till specialpriset 33 900 ISK (ca 2400 SEK) per natt. Bokas till 10 maj genom att mejla: res.reykjavik@fosshotel.is med "NORDIA 2023" i ämnesraden.

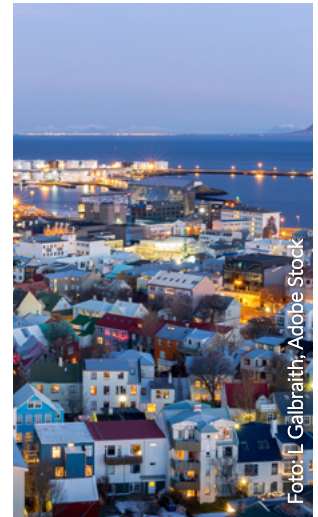
Hotellets webbplats: <https://www.islandshotel.is/hotels-in-iceland/fosshotel-reykjavik/>

Hotellets bildgalleri: <https://www.flickr.com/photos/126522868@N07/albums/72157646619147340>

Förutom ovanstående hotell finns det även möjlighet till ett ännu mer centralt beläget 3-stjärnigt hotell i samma ledande hotellkedja: Fosshotel Baron, Barónsstígur 2-4, Reykjavík. Här kostar standard enkelrum (inkl. frukost) 28 900 ISK (ca 2050 SEK) per natt och standard dubbelrum (inkl. frukost) är 31 400 ISK (ca 2230 SEK). Dessa är bokningsbara till detta pris fram till 10 maj genom att mejla: baron@fosshotel.is med: "BH00956654" i ämnesraden. Uppgraderingar från Standard till Deluxe är 5 000 ISK (ca 355 SEK).

Hotellets webbplats: <https://www.islandshotel.is/hotels-in-iceland/fosshotel-baron/>

Hotellets bildgalleri: <https://www.flickr.com/photos/126522868@N07/albums/72157646969655826>

Nyupptäckt fyra skilling banco med dubbeltryck

Text: **Sven-Börje Ewers och Mats Ingers**

Sven-Börje Ewers och Mats Ingers har fått ta över stafettpipen från Fredrik Ydell, som i många år skrev om auktioner i *Filatelisten*. De har bland annat bevakat *Frimärkshusets decemberauktion* och hittat intressanta objekt på *Tradera*.

Frimärkshusets decemberauktion

I början av december 2022 utbjöd Frimärkshuset Skandinavisk Filateli AB på decemberauktionen bland annat objekt från Gert Fredrikssons guld-samling omfattande posthistoria från Kalmar län. Föredömligt så har Frimärkshuset Skandinavisk Filateli AB låtit bevara samlingen genom att ge ut den i form av en bok *Mail routes and cancellations to and from the mainland of the county Kalmar 1594–1950*. Boken utgör ett värdefullt tillskott i serien av exponatböcker. Den rekommenderas för studium av bl. a. bearbetning och beskrivning av objekten i en hembygdssamling. I materialet ingår många sällsynta objekt som nu blivit tillgängliga för andra samlare.

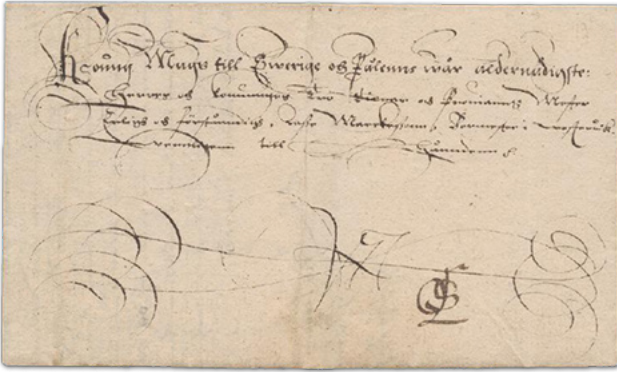
Första objektet var ett brev från Fredrikssons samling: Ett kurirbrev sänt 1594 från Bysala i Uppland till Lasse Markusson i Westervik (bild 1). Brevet såldes för 8 250 kr mot ett utrop på 3 000 kronor. Ett brev från Småland av rang måste kurirbrevet adresserat till Postverkets grundare, Axel Oxenstierna vara. Det skickades från skogvaktaren Anders Månsson i Ahlhult till Stockholm 1648 (sålt för 3 000 kr, utrop 2 000 kr) (bild 2).

Första dagens avstämpling från ett nyinrättat postkontor under förfilatelistik tid är utomordentligt sällsynt. Postkontoret i Staby inrättades med början av 1845 enligt ett postcirkulär daterat den 15 november 1844. Första dagen för avsändning av brev från Staby var den 2 januari 1845 och ett sådant brev med tillhörande cirkulär om post-

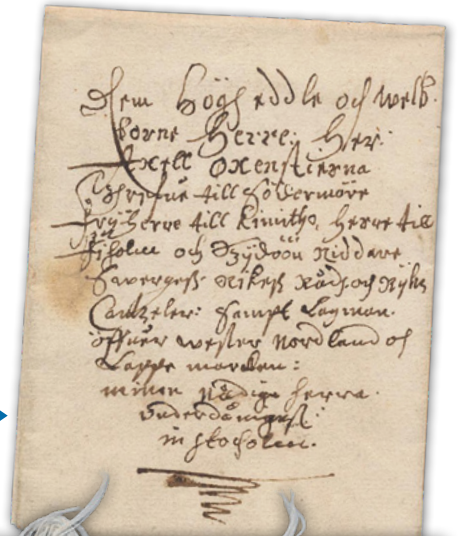
kontorets öppnande såldes för 1 900 kr mot utrop på 600 kronor (bild 3).

Den fiskala postorganisationen var lokal och kronobreven kunde vara utstyrda med stämpelar och fjädrar i lacket. Ett sällsynt sådant brev med tre kronor och fjädrar i två lacksigill avgick till pastorsämbetet i Madesjö 1849 och betalades med 4 250 kr mot utrop på 2 000 kr (bild 4).

Den 31 december 1873 upphörde systemet med kronobrevbäringen och från den 1 januari 1874 inrättades inom allmänna posten ett stort antal nya poststationer. 1873 uppgick antalet postanstalter i Sverige till 581, 1874 till 1209 och 1875 till 1849 stationer (Nylander: *Sveriges Fasta Postanstalter Genom Tiderna*). Varje poststation skulle utrustas med en poststämpel men att över en natt tillverka flera hundra stämpelar var ej möjligt. I avvaktan på stämpeln fick frimärkena makuleras med påteckning av ort och datum. Sådana bläckmakuleringar är sällsynta och begärliga objekt, särskilt bland hembygdssamlare. Här följer de objekt i denna kategori som utbjöds på auktionen (för varje objekt anges uppnått pris/utrop). Initialt visas två 12 öre vapen-märken som makulerats med påskrift: Ohamn den 11/6 1865 (bild 5) (1 800 kr/800 kr) och Söderåkra 27/1 68 (bild 6) (7 250 kr/1 500 kr). Märken av 12 öre ringtyp tandning 14 med följande bläckmakuleringar såldes; Ed 12/1 1874 (bild 7) (4 750 kr/1 000 kr); Långrådna 13/4 1874 (bild 8) (2 400 kr/1 000 kr); Brånahult 18/4 1874 (bild 9) (2 400 kr/800 kr); Hästhagen 25/3 1874 (bild 10) (1 800 kr/1 500 kr);

① Kurirbrev 1594 till Westervik

② Kurirbrev 1648 ▶
från Ahlhult

③ Brev från STABY 2.1.1845

④ Fjäderbrev till Madesjö 1849

⑤ Ohamn 11/6 1865

⑥ Söderåkra 27/1 68

⑦ Ed 12/1 1874

⑧ Långrädna 13/4 1874

⑨ Brånahult 18/4 1874

⑩ Hästhagen 25/3 1874

Ishult 27/3 1874 (bild 11) (2 600 kr/1 000 kr); brev med bläckmakuleringen Hagby 1/3 1874 (bild 12) (13 500 kr/4 000 kr); på 30 öres ringtyp: Igellösa 13/2 1874 (bild 13) (5 250 kr/1 500 kr); Tryserum 16/2 1874 (bild 14) (5 000 kr/1 500 kr); Ahlsjöholm 16/4 1874 (bild 15) (8 000 kr/1 000 kr), poststationens stämpel fanns representerad på ett brev till Köpenhamn 1875 (bild 16) (5 000 kr/800 kr); på 12 öre stora tjänstefrimärken Förlösa den 22/2 74 (bild 17) (8 250 kr/1 000 kr).

Många poststationer hade liten postmängd och stängdes snart medförande sällsynta stämpelar. Poststationen Krafslösa öppnades 1.1.1874 och upphörde 31.3.1877. Ett 12 öres märke med en stämpel från Krafslösa den 5.9.1875 (bild 18) såldes för 3 500 kr mot 2 000 kr i utrop. I Facit Postal värderas den till 5 000 kr. Vi ser fram emot objekt från Kalmar län på kommande auktioner.

Postkontoret i Kongelf fick sig tillsänt 400 frimärken av valören 4 skilling Banco den 19/6 1855 (leverans 1) och 1 200 märken den 5/8 1856 (leverans 6). På auktionen utbjöds nu ett brev frankerat med ett av de 400 märkena av leverans ett som avstämplat med fyrkantstämpel *Kongelf* typ 2, 17.12.1855 (bild 19). Utropet var 1 500 kr. Detta var ett givet sällsynt objekt och budgivningen blev därefter med ett avslut på 56 000 kr, vilket är bland de högsta priser som nåtts för stämpelar på brev med fyra skilling banco-märken.

Toppnumret på ringtypsavdelningen var ett delvis otandat exemplar av 20 öre ringtyptandning 13 (bild 20) som ingått i Nils Westbergs samlingar. Utropet var satt till 20 000 kr och märket såldes för 44 000 kr.

I mars håller Postiljonen i Malmö sin vårauktion. Andreas gav oss bilder på några av de svenska objekten: Ett brev till Bristol i England frankerat med tre 24 skilling banco utgörande dubbelt porto om 72 skilling. Detta brev är ett av fyra kända med denna portosats till England. Utropet är satt till 14 000 euro. (bild 21). Ett brev frankerat med 12 öre vapen från Fors till Myre avstämplat i Ullånger, eftersänt till Stockholm där det frankerats med svart lokalmärke för befordran som lokal försändelse. Troligen unik kombination. Utrop 10 000 euro. (bild 22).

Nyupptäckt dubbeltryck

Som avslutning en rapport från en purfärs auktion, så färsk att den inte hunnit äga rum i skrivande stund. Som bekant finns också nätauktioner, och märket nedan lades ut till försäljning den 29 januari med avslut den 12 februari kl 16.05. Utropet var 25 kr vilket var lågt räknat – 1 promille av marknadsvärdet.

Fyrkantstämpeln *Hudiksvall* avlöstes vid årskiftet 1855/56 av en cirkelstämpel, och ett snarlikt exemplar stämplat den 7/1 1856 såldes som nr 24 på den första Beckemanauktionen (december 2019). Utropet den gången var satt till 25 000 kr. Klubban föll på det dubbla, plus 22% i provision. Vid jämförelse är Beckemans märke av något högre kvalitet vad avser stämpeln och tandningen, men det exemplar som nu ligger ute på nätet är fullt acceptabelt i vilket exponat som helst. Som de något mer initierade nog har insett rör det sig om den sällsynta och eftertraktade varianten dubbeltryck.

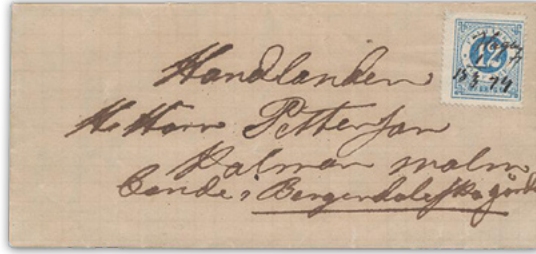
Man kan utgå ifrån att åtminstone en handfull seriösa spekulanter har siktat in sig, och det taktiska spelet är i full gång. Det är som ett pokerspel. Många höga bud kommer att komma in – bokstavligt talat – i sista sekunden, men till dess händer förmodligen inte mycket. En kvalificerad gissning är att slutbudet hamnar mellan 30–40 000 kr.

Så hur gick det? Säljaren blev varse vad det var han lagt ut till försäljning, och kompletterade informationen i flera omgångar. Han erbjöd sig också att skicka en väldigt högupplöst bild av märkets baksida. Den visade inget oroande.

En handlare lade in ett bud strax över 20 000 kr några timmar innan auktionen avslutades. Han var dock inte högst, men nöjde sig. I sista sekunden attackerades det högsta budet, men inte tillräckligt djärvt. Slutpriset stannade på 36 200 kronor. Det kan både köpare och säljare vara nöjda med! ●

11 Ishult 27/3 1874

12 Hagby 1/3 1874

13 Igellösa 13/2 1874

14 Tryserum 16/2 1874

15 Ahlsjöholm 16/4 1874

16 Ahlsjöholm, brev till Köpenhamn 1875

17 Förlösa 22/2 1874

18 Krafslösa 5.9.1875

19 Kongelf typ 2 17.12.1855

21 Tre 24-skillingar, 72 Skill. B:co på brev till England

20 Delvis otandat märke

22 Inrikesbrev som också sänts som lokalbrev inom Stockholm

23 Dubbeltryck

I förväg stämplade frimärken

Den som börjar samla något äldre stämplade frimärken från USA kommer snart att upptäcka att det förekommer frimärken som är övertryckta med två linjer samt namnet på en stad och med uppgift om delstat. Här handlar det om något som heter precancels på engelska och som närmast kan beskrivas som förannullerade frimärken eller frimärken som har stämplats i förväg.

Att samla och studera precancels är en uppskattad specialitet inom amerikansk filateli. Säkert finns det många läsare som undrat över just dessa frimärken med påtryckta ortnamn från huvudsakligen amerikanska storstäder.

Förannullerat frimärke
med omvänt övertryck
från Boston, Mass.

För att förstå fenomenet måste vi gå tillbaka till slutet av 1800-talet och första halvan av 1900-talet. Många stora företag ville expandera och nå ut till nya kunder runt om i USA. För att distribuera företagets reklam fanns endast landets postverk som erbjöd sig att inte bara befördra förstaklassbrev utan även olika klasser av trycksaker och då till ett reducerat porto.

Från 1900 och framåt hanterade USAs postverk ständigt ökande postvolym. Det finns en uppskattning som visar att under perioden 1900 till 1923 ökade postmängden varje år i snitt med 14 %. Många större företag skickade varje år flera miljoner adresserade trycksaksförsändelser och de var naturligtvis angelägna om att de skulle komma fram så snabbt som möjligt.

Nu var posthanteringen mycket personalkrävande. Försändelserna skulle sorteras och frimär-

kena stämplas. Varje liten förbättring skulle resultera i snabbare distribution. Att tillhandahålla förannullerade frimärken var en sådan åtgärd. Att stämpla ett frimärke på en försändelse tar kanske inte speciellt många sekunder men om det handlar om miljoner blir det trots allt en hel del tid.

År 1900 kom det riktlinjer angående användandet av förannullerade frimärken och mer om det lite längre fram. År 1906 introducerades bandmärken samt maskiner som kunde frankera stora mängder försändelser med dessa frimärken. År 1920 kom nästa stora innovation och det var införandet av "metered mail" eller frankostämplor.

Under första halvan av 1900-talet finns det statistik som tyder på att runt 3 000 större företag i USA genererade hela 30 % av all brevpост i landet. Systemet med förannullerade frimärken riktade sig i första hand till dessa företag.

Jag har sett olika siffror men det torde ha krävts att man postade minst 25 000 eller 50 000 försändelser per månad för att kunna använda sig av denna typ av frimärken som alltså levererades av det lokala postkontoret redan stämplade. Försändelserna måste inlämnas på det postkontor vars namn förekommer på märkena. Om övertrycket är "Chicago, Ill." var dessa märken endast giltiga i just denna stad där man kanske hanterade de allra största postmängderna i hela USA.

Även på området stämpelmärken har man

använt sig av denna metod för att snabba på verksamheten. Det gäller exempelvis skattemärken för spelkort som annullerades genom att företags namn trycktes på märkena.

Under årens lopp har det förekommit många åtskilliga typer av övertryck och på många olika frimärksutgåvor. Det förekommer dessutom spännande misstag som exempelvis omvända påtryck. Det är följaktligen ett rikt område för den som önskar specialisera sig på förannullerade frimärken. En av de stora fördelarna är att dessa frimärken oftast är mycket prisbilliga.

I USA finns en förening för denna specialitet – Precancel Stamp Society. Man har en mycket informativ hemsida där man kan hitta mängder av information.

Nu är detta inte ett unikt fenomen för USA utan även i andra länder har postverken erbjudit förstämplade frimärken för att underlätta hanteringen av stora postmängder. I Kanada har man

dels i princip använt samma system som i USA med den aktuella ortens namn påtryckt och dels använt en siffra för att ange staden. Här visas ett par frimärken som förannullerats med siffran 4530 vilken användes i Toronto. Frimärkena tycks

dessutom ha skurits ut och applicerats maskinellt vilket resulterat i ett långt ifrån perfekt utseende.

Även i Kanada användes systemet med förannullerade stämpelmärken. Ibland försågs de med övertrycket CANCELLED eller med ett stort X i röd färg.

Frankrike har en lång historia med "préoblitérés", dvs. frimärken som redan är stämplade och som kan användas av företag på större utskick av trycksaker och liknande. Det har under årens lopp kommit sådana

frimärken med många olika motivvarianter och med märkliga valörsiffror vilket nog hänger samman med att portot rabatterades för företagen.

Även lilla Monaco har använt sig av denna typ av förannullerade frimärken för större utskick av trycksaker.

Idag är läget totalt annorlunda. Även om posten fortfarande används för att distribuera reklam och trycksaker torde volymerna vara mycket små. Numera är det i allt större utsträckning telefon och epost som används. Enormt mycket reklam tycks ju dessutom förekomma på våra sociala medier.

Text och bild: Christer Brunström

Var i hela världen ...?

Två länder under ockupation

Det här visade frimärket saknar landsnamn men är försett med beteckningen K. u. K. Militärpost vilket kan uttolkas som Kunglig och kejserlig militärpost. Den som är bevandrad i europeisk historia vet att begreppet syftar på kejsarriket Österrike i personalunion med kungariket Ungern.

Frimärken med denna beteckning användes i Bosnien och Hercegovina under den österrikiska

ockupationen. Det här visade frimärket ingår i en serie på tre som minner om mordet på tronföljarparet Franz Ferdinand och Sophie i Sarajevo den 28 juni 1914. Frimärksserien gavs ut samma dag tre år senare. Efter första världskriget blev Bosnien-Hercegovina en del av det blivande Jugoslavien.

Text och bild: **Christer Brunström**

Svenska försändelser

1858–1872 frankerade med Vapentyp Öre & Liggande Lejon

Författare: Mikael Carlsson. Recenserad av Ulf Nilsson.

Denna bok samlar kända försändelser skickade från Sverige ut i världen och ett antal inhemska. Boken baseras delvis på Åke Rietz bok "Svenska Försändelser till utlandet före UPU" (2014) som i sin tur bygger på Gunnar Nilssons anteckningar. Totalt finns över 5000 försändelser listade med datum och sändande postort, många gånger med nyans. Många försändelser finns med på bild och i förekommande fall var och när det sålts.

Försändelserna är sorterade efter mottagarland, av naturliga skäl är de nordiska länderna mest omfattande. Många gånger finns det extra information om portosatser, postvägar, särskilda stämplor eller personer med omfattande korrespondens. Just denna extra information gör det väl värt att läsa boken för mer än att hitta information om ett enstaka objekt.

Extra material som SFS no 44 från 1858 som beskriver övergången från skilling banco till öre och udda försändelser. Även samlad förteckning över större antal aktuella frimärken på försändelser är extra material som kan vara intressant.

Om du är intresserad av helsaker från denna period är denna bok helt klart för dig. ●

500:-

plus frakt 49:-.

Förskottsbetalning till förbundets bankgiro 581-6772 eller Swish 123 009 62 97. Ange vilken bok/böcker på inbetalningen samt ditt medlemsnummer och mobilnummer eller e-post. Vi skickar spårbart.

Vinterlaven "ryska riket" växer utåt men dör i centrum

Sten-Anders Smeds, Motivsammlarna

Russofobi, rädsla för ryssen, en fobi som har historiska ursprung i diverse ryska potentaters tankar på och önskemål om landutvidgningar, utan bekymmer över de nionde och tionde buden om grannens egendom med hus, oxar och åsnor.

Ett verkligt indirekt fall av sådan russofobi har vårt östra grannland gett uttryck för. Finland gav ut ett block 2004 med världsarvet Sammallahdenmäki, ett stort gravområde från bronsåldern. Ett av märkena visar tre stenblock. Det högra bakre är täckt av trolig kartlav, *Rhizocarpon geographicum*.

Det vänstra stenblocket bär typiska ringar av vinterlav, *Arctoparmelia centrifuga*, men den är på frimärket gråbrunaktig, således ganska torr. I fuktigt skick är den mer gulgrönaktig.

Vinterlaven bildar ringar, den växer utåt men ruttnar, dör och svartnar i centrum. Denna egenskap samt den gulbrungröna färgen gör att den brukar kallas för "ryska riket" eller "rysslav". Saken nämndes av min far Ingvar (1911–1968), distriktslantmätare i Kristinestad, Lappfjärd, Sideby och Tjock i svenska Österbotten i Finland, med ett syrligt småleende vid något skogsärende i mina tonår.

Troligen härstammar således uttrycket från början av 1900-talets Finland, storfurstendömet i det ryska kejsardömet, imperiet, vars armé då utrustats med moderna khakifärgade uniformer, samma gulbrungröna färg som laven.

Namnet "ryska riket" är tämligen neutralt på svenska men däremot det motsvarande finska uttrycket *ryssän valtakunta* är en ren förolämpning. På finska är de normala, neutrala orden för Ryssland och rysk nämligen *Venäjä* resp. *venäläinen*. Ordet *ryssä* fick en nedsättande klang i samband med frigörelsen från Ryssland 1918.

Min far kunde ibland visa bitterhet över att

stormaktspolitiken stulit elva år av hans liv. Först som reservofficer i svenskspråkiga artilleriförband i aktiv krigstjänst på Karelska näset, sedan de följande åren 1945–1950 som lantmätare kommitterad till den s.k. jordinlösningsen där förutom fördrivna karelska jordbrukare även frontsoldater, krigsänkor och krigsföräldralösa skulle få jord till odling och överlevnad. Däremot kan jag inte påminna mig att han någonsin skulle ha använt de mer eller mindre nedsättande omskrivningarna för

de ryska fiendesoldaterna använda i de svenskspråkiga finländska militärförbanden: finlands-svenska soldatslangens "grannen", "vanjan" (efter Ivan), "slåbon" (ett uttryck använt av översättaren NB Stormbom i Väinö Linnas *Okänd soldat*) eller "buliken" (kortform för bolsjeviken(?), även västnyländska dialekters ord för bångstyrig tjurkalv eller ungtjur, även svårkluvet vedträ). Eller helt enkelt "banditen". ●

Kanske någon läsare kommer ihåg Tio i topp, ett radioprogram som sändes i Sveriges Radios P3 under åren 1961-1974, i vilket en lyssnarjury valde ut de tio mest populära låtarna inom popgenren. De presenterades sedan från nummer tio till vinnaren på plats ett. Nu gör vi samma sak, i denna serie som är tänkt att vara en sorts grundkurs i ämnet filateli. Min tanke är att spegla lite av varje med betoning på de riktigt globala frimärkskändisarna. Kanske blir någon förvånad över en del av mina val, vilket är helt naturligt, eftersom de flesta nog har sin egen privata topplista.

Berömda Frimärken

På plats nummer 8 i vår topplista hittar vi ett frimärke från Kanada som av många har betraktats som världens vackraste frimärke någonsin. Det föreställer Bluenose, en fiskeskonare som kom att bli symbol för den kanadensiska provinsen Nova Scotia.

Det hör naturligtvis till historien att en del riktigt berömda frimärken kanske inte är lika kända överallt och det gäller nog mitt val denna gång. Om det här visade frimärksmotivet är extremt välkänt i Kanada och övriga Nordamerika åtnjuter det förmodligen en mera begränsad berömmelse i vår del av världen. Det är egentligen ytterst få frimärken som är universellt berömda men de kommer att dyka upp när vi närmar oss vinnarna i denna topplista.

Bluenose byggdes på ett varv i Lunenburg, Nova Scotia, och fartyget sjösattes den 26 mars 1921. Fartyget var 43,6 meter långt och hade en

besättning på 18 man. Det drevs helt för segelkraft och den totala segelytan omfattade nästan 1 000 kvadratmeter. Skonaren hade ritats och

konstruerats av William James Roué, en båtbyggare verksam i Lunenburg.

Bluenose var en typisk fiskeskonare och den hade konstruerats för att användas för fiske på Newfoundlandbanken från april till september varje år. Det var viktigt att skonaren var snabb

för att kunna leverera fångsterna till hemmahamnen i Nova Scotia så fort som möjligt.

Snabbhet var något som kännetecknade Bluenose. Redan år 1921 ställde fartyg och besättning upp i segeltävlingen Fisherman's Cup och skonaren

gick vinnande ut tävlingen. Faktum är Bluenose vann tävlingen hela 17 gånger. Det handlade tveklöst om ett exceptionellt fartyg.

Men alla framgångssagor har ett slut och 1942 såldes Bluenose till ett handelsföretag i Västindien. Där förläste skonaren år 1948 vid Haitis kust.

År 1963 byggdes en exakt replik av Bluenose av samma varv i Lunenburg som tillverkat det första fartyget. Faktum är att det har byggts ytterligare ett antal kopior av det ursprungliga fartyget. Det är alltså ett fartyg som fortsätter att fånga oss människor än idag.

Den 8 januari 1928 kom det här visade frimärket med Bluenose som motiv. Frammärket med valören 50 cent trycktes i en upplaga på 1 450 000 exemplar. Att frimärket omedelbart blev mycket populärt har medfört att det numera är ganska ovanligt.

Intressant nog finns det en variant att leta efter. Längst upp på seglet på den främre masten finns på något märke i arket en liten färgklick. Just denna variant har position 58 i arket och den är känd som "Man on the Mast". Skulle man hitta denna variant kan man räkna med ett fördubblat värde. Ännu ovanligare är otandade varianter av detta emblematiske frimärksmotiv.

Även om den ursprungliga Bluenose försvann från kanadensiska vatten glömde man inte bort

den berömda fiskeskonaren. Det kom ytterligare kanadensiska frimärken med Bluenose som motiv år 1982 och 1988.

Ta gärna ytterligare en titt på det eleganta motivet som nog är hämtat från en segeltävling. I bakgrunden ser vi en medtävlare som inte riktigt hinner hänga med snabbseglaren från Nova Scotia.

Många berömda frimärken har blivit just det av den enkla orsaken att de är mycket sällsynta. Det gäller naturligtvis inte vårt kanadensiska frimärke eftersom det här är det tilltalande motivet och den spännande historien som gjort frimärket synnerligen välkänt.

Det finns andra liknande frimärksmotiv som är ännu mera välkända och de kommer att dyka upp senare i vår topplista. Många kombinerar ett intressant utförande med sällsynthet (utan att av den orsaken vara stora rariteter) och det är just detta som uppmärksammas av världens filatelisterna och frimärkssamlare.

För den som skulle vilja lägga sig till med en "Bluenose" har jag undersökt det aktuella prisläget. För ett vackert och välcentrerat postfriskt exemplar får man nog vara villig att betala runt 2 000 kronor. Exemplar med spår av fastsättare är betydligt billigare.

Text och bild: Christer Brunström

Topplistan, översikt:

1) ?	3) ?	5) ?	7) ?	9) Posthorn
2) ?	4) ?	6) ?	8) Bluenose	10) Oscar II

Bilder från dagens Nova Scotia.

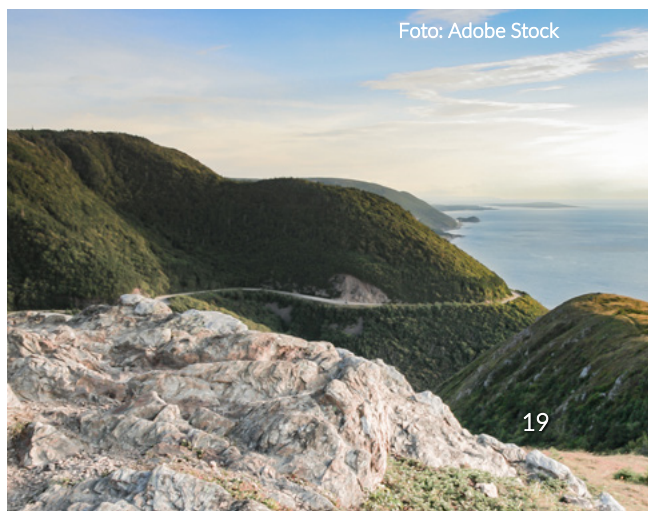

Foto: Adobe Stock

Tilläggstjänster försäkring

Text och bild: **Giselher Naglitsch, giselher.naglitsch@gmail.com**

Tack vare goda vänner som fortsätter förse mig med nytt spännande material, kan jag denna gång visa hur posten hanterade vissa tilläggstjänster i paketrörelsen respektive brevrörelsen.

Före PKM skulle tilläggstjänster betalas med frimärken åsatta försändelsen eller adresskortet. Med införandet av PKM kunde/skulle vissa tilläggstjänster betalas kontant. Att inte längre behöva frimärka är en del av Post-filatelin. Paketrörelsen var helt frimärksfri från och med mars 1994.

I Filatelisten nummer 4/2022 har jag beskrivit vad som menades med begreppet konterade inbetalningar och hur dessa skulle hanteras.

Ersättningen för tilläggstjänsterna försäkring registrerades i PKM-kassan på kod 14 konterade inbetalningar. I brevrörelsen kallades tjänsten utökad värdeansvar vilket registrerades på kod 14 och konto 30980. I paketrörelsen kallades tjänsten tilläggsförsäkring, med eventuellt tillägg UTR

för utrikes. Det registrerades likaledes på kod 14, men på konto 30990. Jag vet inte om man skilde på inrikes och utrikes i redovisningen för brevrörelsen respektive paketrörelsen, men det är troligt. För Posten var det en stor fördel att kunna bokföra intäkterna direkt på olika rörelsegrenar. Det var arbetsbesparande och lade grunden för värdefull information för ekonomiska analyser och underlag för beslut om verksamhetens prisättning och utveckling.

Jag illustrerar denna hantering med ett par exempel från brevrörelsen respektive paketrörelsen och tar gärna emot synpunkter och kommentarer samt nya tips som kan bidra till att utveckla detta tema. ●

INLÄMNINGSKVITTO 02466955 452

Inlämningsnr

Inlämnat klockan

ESS-brev REK

Värde, kr och öre

ESS-brev VÄRDE 100.000

Till (namn och postnr - utrikes även postort)

Posten Sverige AB

1

KVITTO 951009 14 54130034 0271

POSTEN SVERIGE AB

MOMSRED.NR 01-556451-4148

UTÖKAT VÄRDEANSVAR 30980

ANTAL 1

BELOPP 83.00

VARRAV MOMS 16.60

IN Ö BETALAT 318.00

500.00

UT 182.00

20110 Malmö

Stämpel för inlämningsdag

09.10.95

Bl 2110.05 (jan 95) Abrahamsons Tryckeri

VID HANDSKRIFT, TRYCK HART MED PENNAN. GULTONADE FÄLT FYLLS INTE I FÖR PAKET TILL EU-LÄNDER.

91 94
 X 1:a-klasspaket Företagspaket Utrikes
 Från Avsändarens namn och postadress
STAFFAN KARLSSON
KIKARÅGÅS 19
S-17546 JÄRFÄLLA Telefon **08-55012433**

INLÄMNINGSKVITTO
 Postpaket till utlandet
 Organisationsnr/Personnr
 Fakturan/Ärendet nr
 CC 09 567 390 6SE

Exportdeklaration Post fordras vid export till länder utanför EU:s tullunion för sändning vars varuvärde överstiger 2000 kr.

Till Adressatens namn och postadress
NOODIA-99
POST BOX 306
FIN-20101 ÅBO Telefon

Tilläggsför-säkring önskas Försäkringsbelopp, kr **10.000,-**

Postförskottsbelopp - bokstavelser

Postprokonto nr EU/EX Bestämmerstånd (ISO-kod) Procedur Nettovikt (kg) Värde SEK (inkl porto) (inkl porto)

Spec av innehåll (godsets handelsbenämning inkl antal artiklar) Ungrangerad (ISO-kod) Varukod

Särskilda upplysningar

Varuprov Dokument Antal paket Tidigare handlingar (t ex tullid) Överpris till tilläggsför-säkring Total bruttovikt (kg) (en decimal)

Kundnr 1110060009 Postpaketets P-nr **0413** Tilläggsför-säkring Post-förskott Tilläggs-för-säkring Montag-nings-bevis Pris, kr **350,-** Skrymsmärks-1:a klass-paket Totalt pris, kr **350,-** Datumstämpel

Betänings sätt Jag försäkrar att uppgifterna i inläggande Exportdeklaration Post och tulldeklaration är riktiga och anmäler godset till export med post (gäller endast för handel utanför EU). Jag försäkrar också att paketet inte innehåller någon farlig vara som är förbjuden att postföras. Om paketet inte kan lämnas ut åtar jag mig att betala ev kostnader som beror på mina anvisningar här intill.

Ört och datum, firma, namn/signatur
Staffan Karlsson 19.9.99

04 99090412:04 541300420105 300.00

KVITTO 990904 14 54130042 0106
 POSTEN SVERIGE AB
 MOMSRED.NR 66-300000-7001
 TILLÄGGSFÖRSÄKRING UTR 30990
 ANTAL 1
 BELÖPP 50,00
 VARAV MOMS 10,00

2

1: ESS-brev VÄRDE med utökat värdeansvar.

I del 5 av min artikelserie, i Filatelisten nummer 5/2021, har jag beskrivit hur brevtjänster skulle hanteras, bl.a. ESS-brev REK. Tjänsten var vanlig och standardiserad. Med ett givet maximalt ansvar för Posten, upp till 5 000 kr, var det lätt att programmera systemet för ett fullvärdigt PKM-kvitto. Här räckte det i princip med ett inlämningsnummer på kvittot. Allt annat fanns i systemet. Tilläggstjänsten utökat värdeansvar för ett ESS-brev VÄRDE var förmodligen inte tillräckligt vanlig för att belasta systemet. Tilläggets belopp kunde ju variera. Nu löstes det så att avgiften kvitterades med ett PKM-kvitto, med registrering på kod 14 och konto 30980. Det här visade PKM-kvittot har avsändaren klistrat på baksidan av det manuellt utfärdade inlämningskvittot, där försändelsens inlämningsnummer, typ av försändelse, adressat och assurancesbeloppet skrevs för hand. Att de båda kvittona hör ihop råder ingen tvekan om. Men jag skulle ha önskat att även kvittot för grundportot fanns bevarat. Om vi antar att brevet vägde 1 kg så kostade det 110 kr, vilket täckte ett värde upp till 50 000 kr. (Högre pris för större vikt.) Utökat värde, i spannet 50–200 tkr, kostade 83 kr, vilket stämmer med PKM-kvittot. Taxan gällde från 1/1 1995 och åtminstone under 1996, troligen till 28/2 1997.

2: Postpaket till utlandet med tilläggförsäkring.

År 1999 kostade ett 1:a-klasspaket till Åbo, Finland, med vikten 10 kg 300 kronor. Avgiften kvitterades med PKM-kontrolltryck nederst till höger på inlämningskvittot, kod 04 = Avgift. För den avgiften fick kunden även ett PKM-kvitto, som inte är bevarat. Avsändaren önskade en tilläggförsäkring om 10 000 kr. Den kostade 50 kr, vilket registrerades särskilt på kod 14 = Tilläggförsäkring UTR, konto 30990, vilket resulterade i ett särskilt PKM-kvitto. Totalt pris summerades till kr 350.

Döda frimärksländer – 8

Text och bilder: **Christer Brunström**

I detta avsnitt av vår resa till världens döda frimärksländer handlar det än en gång om B som begynnelsebokstav. Vi besöker Colombia, Sydafrika, Tyskland och Persien. Det är föga troligt att något av de här beskrivna områdena åter skulle få egen frimärksutgivning, men vem vet?

Bolívar

Bildandet av det moderna Colombia har varit långt ifrån problemfritt med långa perioder av konflikter och till och med inbördeskrig. I norra Colombia och vid den karibiska kusten skapades år 1857 staten Bolívar som år 1886 omformades till ett "departamento" som väl närmast skulle kunna jämföras med en svensk region.

Bolívar hade uppkallats efter Simón Bolívar, ett av de stora namnen under frihetskampen mot det spanska koloniala styret i Amerika. Under tiden som eget frimärksland var Cartagena huvudstad för Bolívar.

År 1863 gav Bolívar ut sina första frimärken och de hade den egenheten att de var väldigt små till formatet eller enbart 10 x 12 mm. Fram till 1879 makulerades de i allmänhet med ett bläckstreck.

Under de första åren avbildade flertalet frimärken statens vapen. Senare kom Simón Bolívar att dominera stort som frimärksmotiv. Totalt gav Bolívar ut ett 70-tal frimärken. Flertalet har låga katalogvärden men de kan vara nog så svåra att komma över. Periodvis orderstämplades frimärkena för att säljas till oss samlare.

Bolívar upphörde som eget frimärksland i slutet av juli 1906 och därefter används endast frimärken från Colombia.

Bophuthatswana

På 1970-talet skapade den sydafrikanska apartheidregimen ett antal "hemländer" för olika svarta befolkningsgrupper. Först ut var Transkei år 1976. År 1977 fick Bophuthatswana, ett land

som bestod av flera olika enklaver, egna frimärken.

År 1985 hade Bophuthatswana en befolkning på 1 660 000 och huvudstaden hette Mmabatho.

I samband med de stora förändringarna i Sydafrika i början av 1990-talet upphörde de nyskapade "hemländerna". I Bophuthatswanas fall var det den 27 april 1994. Under sin korta tid som "självständig" stat hann Bophuthatswana med att ge ut 302 olika frimärken. Förutom ett par långa bruksserier bestod varje utgåva av fyra valörer. Den som samlar olika motiv har mycket att hämta och dessutom är flertalet utgåvor mycket billiga.

Annars torde Bophuthatswana vara ett av de landsnamn som det är svårast att stava till på ett korrekt sätt. Av denna anledning valde många att bara kalla landet för Bop. År 1980 gav Bop ut fyra frimärken som uppmärksammade turistparadiset Sun City. Ett antal nattklubbsdansöser får representera detta kortlivade land.

Bushire

Büshehr (på engelska Bushire) är en iransk hamnstad vid Persiska viken. Under första världskriget ockuperade brittiska styrkor staden den 15 augusti 1915. På det lokala postkontoret hittade briter ett stort antal persiska frimärksutgåvor.

De övertrycktes nu med texten BUSHIRE / Under British / Occupation.

Den brittiska ockupationen varade inte länge och redan den 18 oktober 1915 återfick de persiska myndigheterna kontrollen över sin hamnstad. Under de veckor som staden hölls av brittiska styrkor lyckades man ge ut hela 30 olika frimärken som alla har det ovan

beskrivna övertrycket. Idag har nästan samtliga dessa utgåvor mycket höga värderingar. Detta har lett till att de har förfalskats varför man nog rekommenderas att endast köpa dessa frimärken med äkthetsintyg.

Intressant nog återvände briter till hamnstaden året efteråt men då valde man att överlåta posthanteringen till det indiska fältpostkontoret F.P.O. Nummer 319.

Boyacá

Frimärkslandet Boyacá uppvisar stora likheter med det tidigare omnämnda Bolívar. År 1858 blev Boyacá en suverän stat inom den colombianska federationen för att 1888 göras om till ett "departamento" som sedan var en enhet fram till nästa förändring år 1911.

Boyacá ligger i det andinska höglandet i de centrala delarna av Colombia. Det är ett område som är rikt på floder och andra vattendrag. Huvudstad var Tunja.

Boyacá var sent ute med egna frimärken. Först 1899 inleddes frimärksutgivningen och totalt blev det 12 frimärken under kommande åren. Som motiv hade man valt lokala storheter, vapensköldar och några historiska monument. En del frimärken förekommer både tandade och otandade varför det nog behövs mer än ett albumblad för en komplett samling. Här handlar det åter om frimärken med i allmänhet låga katalogvärden men de är trots detta riktigt

ovanliga i vår del av världen.

Boyacás frimärken förlorade sin giltighet i slutet av juli 1906 och allt sedan dess är det frimärken från Colombia som gäller.

Braunschweig

Fram till Tysklands enande år 1870 var landet ett lapptäcke av kungariket, furstendömen och Fria Hansesstäder. Hertigdömet Braunschweig hade eget postväsen fram till den 31 december 1867. Därefter togs postverksamheten över av Norddeutscher Postbezirk fram till den 1 januari 1872 då den tyska riksposten fick ansvaret för i stort sett hela landet. Undantagen var Bayern och Württemberg.

I Braunschweig infördes frimärken år 1852 med en vapenteckning som motiv. Under de kommande åren kom sedan totalt 20 olika frimärken.

År 1857 kom ett märkligt frimärke som bestod av fyra sammanhängande märken med vardera valören 1 gutegroschen. Frimärket kunde användas helt eller i de bestående delarna.

Det är fortfarande möjligt att få ihop en representativ samling av Braunschweigs frimärken men många märken har höga katalogvärden. Som vanligt är det kvalitén som avgör dessa frimärkens försäljningspris. Man kan också lägga märke till att ostämplade frimärken utan gummering oftast kan köpas för måttliga priser. ●

Nordiska museet jubilerar

Svenska frimärksbilder © Postnord Frimärken

Text och bild: Arne Karlsson

Det svenska frimärksåret 2023 inleddes med sex frimärken på tema Sverige under femhundra år. Som utgångspunkt för denna tidräkning ser man att Gustav Vasa (1496–1560) valdes till kung 1523. Frimärken gör nedslag i historien genom att visa byggnader med olika funktion och några föremål från olika århundraden. Av de sex motiven är det i två fall jubileum under året: Stockholms Stadshus 100 år och Nordiska museet 150 år. Det är nu Nordiska museet som inspirerat mig till några rader.

I årets frimärke ses den pampiga museibyggnaden på Djurgården i Stockholm (bild 1). I frimärkets övre vänstra hörn en "gammal bekant" som är ett av museets föremål. Redan 1976 gavs det ut som EUROPA-frimärke under tema Konsthantverk, sameslöjd: sked av älghorn (bild 2).

Museet tillkom då Norge ingick i union med Sverige. Namnet "Nordiska" indikerar en skandinavisk inriktning. Artur Hazelius (1833–1901) nämns oftast i samband med friluftsmuseet Skansen, men även Nordiska museet var hans skapelse (bild 3).

Vid starten 1873 höll man till i anspråkslösa lokaler i Stockholm. Den nuvarande ståtliga byggnaden tillkom 1892–1907. Man hade storvulna planer med inspiration från de danska slotten Kronborg i Helsingör och Fredriksborg i Köpenhamn (bild 4). Man hade för avsikt att skapa en fyrårig byggnad, men det fullföljdes inte.

Ett hett samlarområde

Helsaker utgör en viktig ingrediens i motivsamlningar och alldeles särskilt är sidobilder veritabla guldgruvor. År 1929 utgavs 20 helsaker, som brukar kallas "brevkort med vyer", bKe 33 a – t. Vyerna är hämtade från platser i Sverige. Valören är 15 öre utrikes brevkortsporto och korten har text på svenska och postspråket franska. I Svensk Filatelistisk Tidskrift augusti 1992 publicerades en tresidig artikel med kommentar: "Många samlare har förmodligen aldrig sett samtliga kort avbildade. Här visas alla sidobilder med beskrivningar." Artikeln är osignerad, men jag har anledning och anta att det är filatelinestor Gunnar Dahlvig

(1929–2020), som gjort presentationen. Bland korten finns Nordiska museet (bild 5).

"Vill Ni skapa ett frimärke?"

Under denna rubrik utlystes 1972 en fototävling på temat *Kultur som håller på att försvinna*. Avsikten var att hösten 1973 ge ut fem frimärken med anledning av Nordiska museets 100-årsjubileum.

Frimärkena gavs ut i häfte där omslagets framsida pryddes av Nordiska museets byggnad. På häftets baksida fanns en annons för inköp av en skrift som tagits fram i samarbete mellan Posten och Nordiska museet. Museets Mats Rehnberg (1915–1984) hade skrivit texter till en del av de foton som kommit in.

Foton som kommit in samlades också till en vandringsutställning, som började sin marsch i april 1973 i Nordiska museet för att sedan inta Arboga Museum oktober 1973, Läns museet i Östersund också oktober 1973, Historiska Museet Göteborg januari 1974 och Stadsbiblioteket i Norrköping mars 1974.

Vandringsutställningen hade som logga en kameralins, vilken också återgavs i minnespoststämplarna i alla utställningsorter utom Göteborg. Detta hände nämligen på den tid då filateliverksamheten stod på topp i Västkuststaden. Postmuseums fotograf Yngve Hellström (1922–2010) var på 70-talet sommargotlänning och hade vid Utbunge i närheten av Fårö förevigat brödbakning (bild 6). Man utformade en minnespoststämpel som inspirerats av detta motiv, men endast en av brödbakerskorna återgavs (bild 7). I samband med frimärksutgåvan frågade jag Yngve

① Frimärke ur årets utgåva – Nordiska Museet

② Samesked i frimärke 1976 som också återges i övre vänstra delen av frimärke ur årets utgåva.

③ Artur Hazelius, frimärke utgivet 1941 till Skansen 50 år.

④ Fredriksborg slott i Danmark inspiration till Nordiska museets byggnad.

BKe 33 c ⑤ utgivet 1929.

⑥ Brödbakning i bagarstuga, Utbunge Gotland

GÖTEBORG
17.1
1974

KULTUR
SOM HÅLLER PÅ
ATT FÖRSVINNA

⑦ Minnespoststämpel baserad på frimärksmotiv

⑧

◀ Tre av fem frimärken Kultur som håller på att försvinna med utgåvans officiella FDC-stämpel

Två av fem frimärken ▶ Kultur som håller på att försvinna stämplade utgivningsdagen då vandringsutställningen visades i Arboga.

⑨

Hellström vilka de brödbakande kvinnorna är. Han visste det givetvis, men höll strikt på den tidens rådande praxis att personer som inte är kungliga endast återges som representanter för en verksamhet.

Fem frimärken under *Kultur som håller på att försvinna* utgavs oktober 1973. Den officiella FDC-stämpeln återger Nordiska museets emblem: runsten, stjärna och text: *Känn dig sjelf* (bild 8, föregående sida).

Utgivningsdagen inföll då vandringsutställningen befann sig i Arboga. Ortens filatelister kunde bege sig till stadens museum och få en lämplig alternativ FDC-stämpel (bild 9, föregående sida).

Linstamp i Järvsö var ett av frimärksmotiven. Fotograf var då 16-åriga Sverker Cajmatz, Hudiksvall. I Svensk Filatelistisk Tidskrift nr 5 1980 finns den långa artikeln *Dra ända in i Hälsingland* utifrån att Hälsingland var tema för det årets turistfrimärkshäfte. Artikelförfattaren hade spårat upp Sverker Cajmatz, som sju år senare huvudsakligen vistades i Stockholm. Han kunde berätta om fotot. I Nybo har man med hjälp av AMS-pengar rustat upp en gammal linskäkt. Bilden fotograferad vid säsongavslutningen 1972 och damen är Ella Jonsson (1891–1984), vanligen kallad "Svens-Ella". Vid fotograferingstillfället var hon 81 år. Hon är klädd i tidsenlig klädsel – fårskinnspäls och getskinnsförkläde.

Resande i Sverige

År 1978 var det dags för ett nytt samarbete mellan

Nordiska museet och Posten. Livrustkammaren hade lämnat Nordiska museets stora hall för inflyttning i det nya museet i en av Slottets flyglar. När man då på Nordiska museet fick en stor fri utställningsyta bestämde man sig för att satsa på vad man länge tänkt att spegla resande i Sverige. Nordiska museet och Skansens årsbok *Fataburen* 1978 fick också resande som tema där man uttrycker positiva omdömen kring att posten medverkat till vykort och minnespoststämpel.

Detta hände på den tiden att vykort tryckta på Postverkets Tryckeri, PT-kort, omfattades av stort samlarintresse. Till Nordiska museets utställning utgavs sex vykort som finns katalogiserade som Ö 93–98. Motiven visar interiörer och exteriörer av gästgivaregårdar och olika fordon för resande (bild 10).

Johan Holmbergsson (1804–1835) var en grafiker som under sin korta levnad hann med en rikhaltig produktion. Från hans ritstift härstammar *En resande student till höstterminen i Lund* (1833) som återges i den minnespoststämpel som användes då utställningen *Resa i Sverige* öppnades den 24 oktober 1978 (bild 11).

Resande är tema också för den affischutställning som för närvarande finns i Nordiska Museet. Tema är *Resande i Norden* där man återger ett stort antal underbara affischer som tillkommit på den tid då det rörde sig om konstnärliga mästerverk. Museet uppmanar: "Följ med på en visuell drömmaresa genom reseaffischernas Norden!" Utställningen har förlängts för att finnas kvar även över sommaren 2023. ●

PT-kort Ö 97 med baksidestext: Uflykt med postdiligens. Vid Stadsberget i Krångede, utefter diligenslinjen Hammarstrand – Östersund, 1929. Foto ur Postmuseums samlingar. Utgivet 1978 till Nordiska museets utställning *Resa i Sverige*.

Minnespoststämpel
*En resande student till
höstterminen i Lund.*

SE-APG Ansgar: Nordiskt missionsflyg 1945-1950

EN DC3:a blev svaret på missionens planer på att ta hem missionärer

Bilder ur boken

Andra världskriget innebar stora umbäranden för kristen mission i världen. Det blev omöjligt att med postbefordran sända ut nya missionärer, och kristna från andra länder som besökte Sverige blev fast i landet och kunde inte komma hem.

Missionsresor var tidskrävande och ofta förknippade med stora strapatser. Posten kunde försvinna på vägen av olika anledningar.

När kriget var slut var det fortfarande svårt att nå ut till missionsfälten. Haven runt kusterna var minerade, kriget hade totalförstört samhällen och länder och kommunikationerna fungerade mycket dåligt och ibland inte alls.

Men kriget hade också inneburit ett lyft för flyget, och man började få upp ögonen för dess möjligheter inom missionsverksamheten. En grupp missionärer på Madagaskar hade kunnat skicka ett sändebud om nöd. Man kunde inte komma därifrån och deras liv var i fara. Något måste göras snart, och denna situation var en av orsakerna till att frågan om missionsflyg aktualiserades för både post- och personbefordran.

Boken som Knutson skrivit berättar den spännande historien om hur tre missionsällskap – Svenska kyrkans mission, Det danske misjonsselskab och Det norske misjonsselskab – gemensamt köpte in en DC3:a som fick namnet Ansgar. I boken berättar författaren Eric om förberedelser, inköp och utrustning av planet och sedan om olika resor som skedde med detta plan, bland annat till Afrika och Asien. Man skulle ta med vanlig - och kurirpost.

Ansgar flög under en femårsperiod, 1945–1950, omkring 890 000 kilometer under 3 400 flygtimmar och kunde transportera mycket post samt 1 200 passagerare till och från missionsfälten. 32 olika missionssamfund från hela världen kunde nyttja flygplanet, och resorna kunde bli mycket bekvämare.

Knutsons bok beskriver en viktig period i missionshistorien och har ett intressant bildmaterial. I boken finns även ett antal kuvert med frimärken med olika stämplor som bevisar att de befordrats med Nordiskt Missionsflyg Ansgar.

Lars Narin

Världsresa på vykort 1899

Del 1 Text och bild: Henrik Sundén

Under pandemin kunde Umeå Frimärks- och Vykortsförening inte ha några möten eller föredrag i filatelistiska ämnen. Jag skrev då ganska enkla artiklar på olika teman och mejlade medlemmarna en gång per månad. Några av dessa artiklar jobbade jag vidare på till tidningsartiklar. Världsresan på vykort 1899 är en av dessa. Den publiceras i två delar, varav del två kommer i nästa nummer av Filatelisten.

Jag tar gärna emot upplysningar om fler nummer i serien som läsarna känner till. Skicka epost till redaktion@sff.nu om du vet något. Till exempel: Vad föreställer kort nummer 1? Och var slutade resan?

Runt 1896 började Comet Verlag Fr. Th. & Co. i Dresden att ge ut vykort av Gruss Aus-typen med bilder och hälsningar från olika platser i världen. I några länder är vykort från denna serie bland de allra första som användes postalt, t ex i Brittiska Indien (1897) och Island (1899).

Omkring 1899 uppgick antalet olika kort till cirka 200. Det gick att beställa en uppsättning kort, som avsändes från respektive land till en adress som man uppgav, t ex sin egen. Adressen skrevs då i stor stil med maskin och i lila färg. Kortet sändes då inlagda i en större försändelse till platsen eller landet på vykortsbilden och postades där.

Jag har omkring 40 av dessa vykort och vi gör väl en sväng runt jorden och tittar på några av dem.

Det lägsta numret jag har är 13 med en vy från Trient (på tyska, Trento på italienska). 1899 ingick området i det Habsburgska grevskapet Tyrolen i Österrike-Ungern.

I dag ligger staden i provinsen Sydtyrolen i Italien.

Det talas tre inhemska språk i Sydtyrolen: Tyska (70 %), italienska (25 %) och rätoromanska, numera kallat ladinska (5 %).

Nummer 14 är Riva vid Gardasjön, nu i den italienska provinsen Trentino söder om Sydtyrolen. 1899 ingick även Trentino i det Habsburgska grevskapet Tyrolen, med Innsbruck som huvudstad.

Vid första världskrigets slut 11 november 1918 avgick Österrikes kejsare och Ungerns kung Karl I (i Ungern var han Karl IV) och dubbelmonarkin delades upp i nationalstater. I Saint-Germainfreden den 10 september 1919 avträdde Österrike

Kort nr. 13

Kort nr. 14

Kort nr. 39

bl a södra delen av grevskapet Tyrolen till Italien och den italienska provinsen Trento bildades. Provinsen delades upp 1927 i Sydtyrolen (officiellt Provinz Bozen – Südtirol) och Trentino.

Riva-kortet har den tryckta namnteckningen Franz Himmer (eller om det står Thimmer). Den finns på omkring hälften av korten jag har.

Nästa plats att besöka är bergknallen Pnyx i centrala Aten, med utsikt mot staden. Kortet har nummer 38, men det är överstämplat med 39. Pnyx är känd för sitt talarpodium, där den tidiga demokratin i Grekland diskuterades, bl a av Perikles och Aristides. Inom synhåll från Pnyx, ligger berget Akropolis med Parthenon, gudinnan Athena Parthenos (jungfrun) tempel. Under stora turkiska kriget användes Parthenon som krutmagasin av osmanerna och när den svensk-tyske fältmarskalken Königs-marck besköt platsen, exploderade krutmagasinet och en del av Parthenon raserades (26 september 1687).

Den 12-kolonniga byggnaden på berget till vänster är inte Parthenon (som har 8x17 kolonner). Jag har inte lyckats identifiera byggnaden.

Akropolis anses betyda ”stadens högsta punkt”, och vykortets bild visar en höjd som är lägre än kamerans plats.

Vykort nummer 46 visar Gamla staden i Jerusalem och den tyske kejsaren Wilhelm II och kejsarinnan Augusta Viktoria. De besökte Jerusalem i månadskiftet oktober/november 1898 på inbjudan av

Ottomanska riket. Ottomanerna hade förberett ett praktfullt intåg i Gamla staden och därför rivit en del av Jerusalems stadsmur.

Kortet är postgånget och avstämplat den 31 oktober 1898 på det österrikiska postkontoret i Jerusalem. Här ser man adressen skriven med maskin i lila färg.

Vykort nummer 48 (övertryckt med nummer 57) är från Port Said i Egypten. Staden grundades 1859 av regenten Said av Egypten när byggandet av Suezkanalen började. Kanalen öppnades 1869. Suezkanalbolaget ägdes till hälften av privata franska investerare och till 44 % av Suids efterföljare Ismail Pasha samt till 6 % av privata ottomanska och andra investerare. Ismail sålde dock sina aktier till Storbritanniens regering 1875. Kanalen nationaliserades av Nasser 1956, vilket utlöste Suezkrisen. Nationaliseringen kan tyckas onödig, då kanalen enligt det ursprungliga avtalet ändå skulle övergå till Egypten 1968. Men Nasser

Kort nr. 46, fram- och baksida

behövde pengar för att bygga Assuan-dammen och hade fått ett löfte från USA, men USA bröt löftet, då det avslöjades att Egypten köpt sovjetisk krigsmateriel via Tjeckoslovakien. Israel, och dagen efter, Frankrike och Storbritannien, anföll Egypten (de senare två med motivet att sära på israelerna och egyptierna), men efter sovjetiska atombombshot mot Paris och London och påtryckningar från Sovjetunionen och USA i FN, avbröt Frankrike och Storbritannien krigshandlingarna och deras styrkor ersattes av FN-styrkan UNEF. Deras tid som stormakter i mellanöstern var förbi.

Nästa besök blir i Benares, East Indies enligt vykortet med nummer 77. 1899 var Benares huvudstad i ett eget kungadöme som 1910 gick med i British India. 1911 ombildades styret till en princely state och 1948 gick Benares in i Indian Union.

Benares ligger i Uttar Pradesh och är vallfartsort för hinduerna, som badar i Ganges i de trappstegsformade strandkonstruktionerna (Ghat). Vykortet föreställer en sådan Ghat.

Kort nr. 48/57

Kort nr. 77

Benares heter i dag Varanasi och räknas som Indiens äldsta bebodda stad. Den är minst 2500 år gammal.

Vykort nummer 82a, blyertsändrat till 87, är från Birma, nuvarande Burma eller Myanmar. Bilden är en buddhistisk pagod. Det finns över 1400 pagoder som

Kort nr. 82a, fram- och baksida

Kort nr. 100

är mer än 8 meter höga i Burma. Så den avbildade måste vara en av de mindre. Den mest berömda är Schwedagon i Rangoon (Yangon).

Kortet är postgången och avstämplat den 1 juli 1899.

Kort nummer 100 har en hälsning från Cochinchine och en bild från Bac Ninh, som inte alls ligger i Cochinchina (i dag södra fjärdedelen av Vietnam) utan i Tonkin-provinsen i norra Vietnam. Staden ligger strax nordöst om Hanoi.

Fransmännen hade erövrat Vietnam, Laos och Kambodja samt en liten bit av Kina och bildade 1887 l'Union indochinoise (Franska Indokina).

Kort nummer 107 är från Anjer (Anyer) på Javas västra kust och 100 km väster om Jakarta. Java ingick 1899 i Nederländska Indien. Anjer förstördes helt av tsunamin vid Krakatoas explosion och efterföljande kollaps den 27 augusti 1883. Många kubikkilometer aska störtade ner i havet och vulkanens centrum störtade in. Krakatoa ligger 60 km från Anjer i Sundasundet mellan Sumatra och Java. Staden Merak norr om Anjer förstördes av en 46 meter hög tsunami. Modellberäkningar antyder att vågen var omkring 100 meter hög direkt efter explosionen.

Kina besöks och kortet nummer 113 visar en enkel pailou (paifang), en helig

Kort 113

port i buddhistisk religion. De förekommer i olika former i Indien, Kina, Korea, Japan och vid ingången till Chinatowns i många länder.

Under åren 1899 – 1901 pågick Boxarupproret i norra Kina. Kina hade förlorat i det första kinesisk – japanska kriget 1894 – 1895, Tyskland hade besatt Kiautschou på Shandonghalvön den 15 november 1897 och i ett fördrag med Kina överlämnades området till Tyskland 6 mars 1898. Flerårig missväxt i Shandongprovinsen bidrog också till upproret, som startade den 18 oktober 1899. Utlänningar, missionärer och de som samarbetade med dessa, förföljdes och mördades. 19 juni 1900 påbörjades krigshandlingar mot ambassadområdet i Peking och reaktionen blev att europeiska stormakter och Japan ingrep och Peking intogs 14 augusti. ●

Kort 107

Nordiska frimärken

- nya utgåvor

Åland

15 mars 2023

Större korsnäbb

Årets fågelfrimärke presenterar större korsnäbb (*Loxia pytyopsittacus*) som den välkände svenske natur- och djurkonstnären Bo Lundwall förtjänstfullt målat för Åland Post. Större korsnäbb är endemisk för Åland och Skandinavien och avbildas troligen för första gången på ett frimärke.

Större korsnäbb

Här hittar du mer information: <https://alandstamps.com/collections/2023>

Norge

21 februari 2023

Svalbard

Valör och motiv: Inrikes 100g: Forlandet Nationalpark. 48,00 kr: Svalbardsren
Design: Magnus Rakeng. Foto: AdobeStock, Henrik Strømstad
Utges i: Ark à 50 självhäftande frimärken. Upplaga: 185 000 av varje frimärke

Arendal och Risør 300 år

Valör och motiv: Inrikes 50g: Arendal, inrikes 50g: Risør
Design: Kristin Slotterøy. Foto: shutterstock.com/wiklander, Petter Ulleland
Utges i: Rulle à 100 självhäftande frimärken (50 av varje frimärke i rullen)
Upplaga: 305 000 av varje frimärke

Forlandet Nationalpark

Svalbardsren

Arendal 300 år

Risør 300 år

Här hittar du mer information: www.posten.no/frimerker-til-samling

Hans-Ove Aldenbrink

Ålder: 72. Bor: Bankeryd, en mil utanför Jönköping

Hur började ditt samlande och hur länge har du samlat?

Jag började samla som 7-åring då jag fick ett hela världen-album av min granne. Sedan dess har jag samlat hela mitt liv.

Vad samlar du på?

När jag var yngre samlade jag på motiv Broar och ställde ut i Göteborg på Lis-Ex 73. Numera samlar jag på posthistoria från min hemkommun Jönköping med omnejd, där det stora intresset har varit ballongfararen S A Andrée som var född i Gränna. Jag samlar även på Zeppelin, med tonvikt på luftskeppet Bodensee. Samlar även på postgångna Gruss aus kort som är stämplade 1899 och tidigare. Vykort av Jenny Nyström ingår även i mitt samlingsområde.

Vad är det bästa med att samla frimärken?

Det bästa med frimärkssamlandet är att träffa likasinnade. Jag gillar föreningslivet och är ofta ute på klubbarna och håller olika föredrag. Sen är det roligt att sortera och hålla ordning på det man skaffar inom filateli och vykort.

Jag gillar också två internetbaserade applikationer som jag har gjort: Samlamera och Stämpel-databasen som jag jobbar med dagligen.

Har du ett drömbjekt du verkligen skulle vilja komma över?

Jag har ganska mycket som jag har samlat på mig. En stämpel som jag saknar från min hembygd är Jönköping Postombud nr 4. Den stämpeln skulle passa in i min posthistoriska samling.

Har du ställt ut eller tankar om att göra det?

Jag ställer ofta ut mina samlingar. Jag har fått Vermeil för Luftskeppet Bodensee och S A Andrées ballongexpedition till Nordpolen. Jag har även ställt ut Posthistoria från Jönköpings kommun och Ångbåtspost. Mitt senaste exponat *En glimt av Vätterbygden* var med i Täby i höstas.

Vykort daterat 11/7 1897, samma dag som Andrée lyfte med ballongen från Danskön, och ett förtryckt kuvert med Andrées Polarexpedition 1897. Från Hans-Oves exponat *En glimt av Vätterbygden*.

Posthistoria 2023 i Göteborg

Lördagen den 25 mars anordnas en posthistorisk heldag på Göteborgs stadsmuseum. Arrangörer är Sällskapet för svensk posthistorisk dokumentation (SSPD), SFF-föreningen i Göteborg, Göta Frimärken och Nordisk Filateli. På programmet står auktionsvisning, föredrag och försäljning av litteratur.

Under förmiddagen håller Göta Frimärken auktionsvisning inför sin posthistoriska auktion den 27 mars. Under eftermiddagen bjuds publiken på fyra spännande föredrag.

Vi börjar på Västkusten. Richard Bodin presenterar några försändelser med anknytning till Göteborg och Västkusten ur sin prisbelönade samling av svensk militärpost. Posthistoria, lokalhistoria och militärhistoria med en av Sveriges mest meriterade posthistoriker.

Därefter blir det *Klassisk posthistoria*. Peter Stommendal berättar om posthistoriskt intressanta brev från tidig svensk frimärkstid, 1855–1872. Vi får se brev med frimärken från de första frimärksemissionerna – skilling banco, lokalmärken, vapen och liggande lejon – handplockade av Peter för hans utställningssamling. Ögongodis utlovas!

Efter en fikarast berättar sedan Arne O. Olsson

Under första världskriget infördes bland annat nya parton och postala regler för inrikes paketpost. Denna spektakulära paketavi är ett av de objekt som Tomas Karlsson kommer att berätta om i sitt föredrag.

om *Några pärlor ur min samling*. Arne visar ett urval av vackra, sällsynta, roliga och intressanta objekt från ett mångårigt samlande, och berättar personliga historier knutna till objekten.

Dagen avslutas med *Posten och världskriget*. Tomas Karlsson presenterar sin samling om första världskrigets posthistoria. Kriget påverkade postverksamheten på flera sätt – höjda inrikesparton för både brev- och paketpost infördes med kort varsel, nya militära helsaker gavs ut, och krigshändelser och censur påverkade utrikesposten.

Under dagen kommer Nordisk Filateli, Göta Frimärken och SSPD också att sälja filatelistisk och posthistorisk litteratur.

SSPD anordnar sedan länge en årlig posthistorisk dag i Stockholm. Nu prövar vi ett liknande arrangemang i Göteborg. Vi hoppas att det blir en mötesplats för samlare från Västsverige och andra delar av landet.

Per Gustafson, SSPD

Bild: Tomas Karlsson

Datum: Lördag 25 mars

Tid: Auktionsvisning 10.30–12.30, föredrag 13.00–16.30.

Plats: Göteborgs stadsmuseum,

Norra Hamngatan 12, rum S. A. Hedlund (plan 2).

*Fri entré
Alla är välkomna!*

Mats Nilsson

– ny medlem i Expertrådet

Mats Nilsson från Luleå har utsetts till ny medlem i Expertrådet som är en arbetsgrupp tillsatt av Sveriges Filatelistförbund och Sveriges Frimärkshandlarförbund. Enligt reglementet ska gruppen bestå av sju medlemmar, men efter att Robert Matsson avslutat sitt medlemskap för några år sedan har det funnits en vakans.

Expertrådet, som startade 1981, är rådgivande till båda förbunden i frågor som rör attestskrivande och hanteringen av reparerat och förfalskat filatelistiskt material. Rådet ska även vid utställningar och auktioner bevaka reparerat och manipulerat material. Medlemmarna är nu: Helena Obermüller Wilén, Göran Heijtz, Olle Pettersson, Mats Nilsson och Peter Lorentzon (ordförande). Som representanter för SFHF, Sveriges Frimärkshandlarförbund, ingår också Karl Arne Norsten och Sören Andersson.

Mats Nilsson har också, som tidigare meddelats, påbörjat en provotid som ny förbundsprövare. Mer information om Expertrådet och intygsskrivare finns på SFF:s hemsida <https://filatelisten.se> under "om oss" och "Expertrådet".

Vem är då Mats Nilsson? Vi låter Mats själv berätta:

"Jag är 63 år och frimärkssamlare sen barnsben, började handla på frimärksauktion redan som 11-åring. Då hade man med veckopengen bara råd till ett objekt, så det fick stå "ELLER" mellan alla buden. Det var framför allt från auktionsfirman "28:e" i Helsingborg som hade auktion varje månad. På den tiden fanns det också en frimärksaffär i Luleå. Jag minns en händelse i 11–12-årsåldern när jag cyklade 8 km in till stan och köpte en 1 krona ringtyp i tandning 13 för 7 kr (man fick nog betala 60–70% av Facit på den tiden för normal exemplar). När jag kom hem började jag tänka på ett annat likadant märke som fanns i al-

bumet i affären men som hade en mycket ljusare blå färg. Det blev en ny cykeltur samt ytterligare minus sju kronor samma dag. Redan då hade nog intresset för färgnyanser startat.

Idag till vardags arbetar jag som distriktsläkare sen många år (ursprungsplanen var egentligen ögonläkare), varit samma vårdcentral i lilla Råneå trogen ända sedan 1987. Bor i Luleå

med hustru och två hundar. Gillar, förutom filateli, även resor med aktivitet, som gärna får vara lite ansträngande. Vad gäller samlandet har det under åren handlat om bland annat klistermärken, serietidningar, LP-skivor, rörstrandsporslin och även myntsamlade. Det är dock bara frimärkssamlandet som varit ihållande.

Efter studietiden i mitten av 1980-talet tog det fart igen efter ett antal års uppehåll. Även om jag förr även samlade på övriga Norden, tyska riket, Ryssland mm har jag alltid vurmat för stämplat Sverige. Jag är förtjust i vackra stämplat, varianter/avarter, nyanser och på senare år även försändelser. Stora tjänste är ett särskilt intresse. Jag har även ett långvarigt intresse för förfalskningar och manipulationer. För ett 20-tal år sedan var jag under en period "kategorivärd" under frimärksavdelningen på Tradera. Numera och sen länge är jag aktiv i Norrbottens Filatelistförening, Luleå, där f. ö. Piteåsonen Einar Lundström varit hedersmedlem".

Vi önskar Mats varmt välkommen till Expertrådet!

Peter Lorentzon

Vykort på Netex

Text: **Tomas Karlsson**

Netex är förbundets utställningssajt. Antalet utställda exponat i vykortsklassen är inte fler än tio, men några av mina personliga favoriter återfinns där. Se exponaten på www.netex.se!

Tack för i natt! – om litteratören Thure Sällberg

Per Bunnstads exponat *Tack för i natt!* Omfattar 40 sidor i A3-format, vilket motsvarar fem ramar på en utställning. Det handlar om litteratören Thure Sällberg som föddes i Nydala socken i Småland 1854 och dog i Värnamo 1908. En lokal kändis som Bunnstad tar sig an med stor framgång!

Bearbetningen är kronologisk. Ett vykort på en av de första sidorna visar Nydala herrgård där Thures far var trädgårdsmästare. Vi får följa Thure genom skoltiden i Jönköping och på första jobbet som extra postbiträde i Stenstorp. Där var han inblandad i oegentligheter, blev avskedad och vistades därefter på okänd ort under några år. Bunnstad illustrerar detta med ett vykort som beskrivs med följande text: "Ett okänt kort från en gård någonstans i Sverige. Kanske var det här Thure vistades." (1) Bladets rubrik är förresten *Kalabaliken i Stenstorp*. Här framträder den lätthet och humor som präglar hela exponatet.

Vi får sedan följa Thure genom livet, både privat och i tjänsten. Till den senare sfären hör hans vän Augusta Johansson, innehavare av en raksalong. Thure och "fröken Augusta" blev livslånga vänner. Vid ankomst till rakstugan brukade Thure hälsa med orden "Tack för i natt!", högt så att alla kunder kunde höra det. Oklart om det låg någon sanning i de orden...

Bunnstad får högsta betyg för presentationen. Layouten är föredömligt snygg och minimalistisk

så att vykortet, inte den grafiska profilen, framhävs på allra bästa sätt. Det gör "Tack för i natt!" till en utmärkt instruktionsbok för blivande utställare i vykortsklass. Den stora behållningen är ändå bearbetningen där Bunnstad lyckas levandegöra en människa som levde för över hundra år sedan och inte är någon känd person, i alla fall inte utanför Värnamo. Vykortet är från 1900-talets första årtionden, vilket ger en härlig tidskänsla.

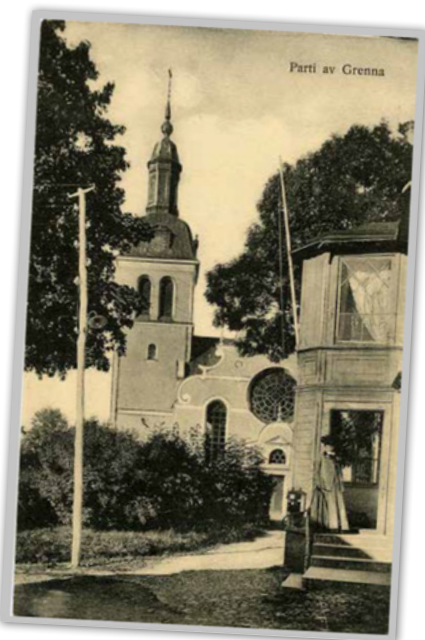
Stockholmsutställningen 1930

Arne Forssén tar sig an Stockholmutställningen 1930 i en ram om 16 A4-blad. Forsséns bakgrund som arkitekt kommer verkligen till sin rätt när han presenterar en milstolpe i svensk arkitekturhistoria: funktionalismens genombrott. Stommen i exponatet är ett urval av de drygt 120 officiella vykort som gavs ut i anslutning till utställningen. Kunnigt guidas åskådaren genom utställningen byggnader. Formerna och, på kolorerade kort, färgerna har en enorm utstrålning. Byggnaderna från Stockholmsutställningen 1930 framstår som betydligt mer moderna än mycket av det som byggs idag. Titta och njut!

De fyra sista bladen, sista raden i ramen, visar postal dokumentation från utställningen. Att kombinera vykort och posthistoria på detta sätt breddar ämnet, gör helheten mera intressant och visar på utställarens intresse för och kunskap om ämnet. ●

Ovan och t. h: Exempel från Per Bunnstads exponat *Tack för i natt!*

▲ Parkrestaurangen i geometriskt stringent utformning med kvadratiska fönster i en rektangulär byggnadskropp i smäckra pelare, kanske med förebild i Le Corbusiers arkitektur. Vykort nr 53.

Utställningens huvudentré på Djurgårdsbrunnsvikens norra sida, öster om Djurgårdsbron. Tecknat idéperspektiv av Rudolf Persson. Utställningens officiella vykort nr 2.

Bildtexterna till vykorten från Stockholmsutställningen är från Arne Forsséns exponat på Netex.

Tomas Karlsson är medlem i Netex arbetsgrupp. Idag arbetar han huvudsakligen med den tekniska plattformen (Wordpress - om någon undrar), ett arbete som var mycket omfattande när plattformen togs fram men som idag bedrivs med betydligt lägre intensitet. Tomas har flera styrelseuppdrag i filatelistiska föreningar och är medarbetare i redaktionen för Nordisk Filateli. Han var redaktör för senaste numret av SSPD:s skrift *Aktuellt om Posthistoria*.

Det egna samlandet omfattar i första hand på brevkort som postal tjänst, begränsat till Sverige och tidsperioden fram till första världskriget. Tomas har ett utställningsexponat med titeln "The Postal History of the Postcard in Sweden 1872-1911" som senast ställdes ut vid Stockholmia 2019. Versionen från Stockholmia finns på Netex tillsammans med en tidigare svenskspråkig version med titeln "Brevkortets posthistoria i Sverige 1872-1911".

Vi vill se och inspireras av vad ni medlemmar ägnar er åt för aktiviteter. Skicka gärna in bilder med tillhörande beskrivningar till redaktion@sff.nu.

Huddinge frimärksklubb 50 år

Den 18 november 2022 var det stort firande på Folkes i Huddinge centrum. Direkt efter att vi fått av oss ytterkläderna så fick vi gå på tipspromenad designad av Leif Ruud. Frågorna var knepiga och luriga. Frågorna verkade först lätta, men visade sig vara svårare än man trott. Efter avslutad promenad skulle vi gissa antalet ärtor i en glasburk som Carina kontrollräknat ett par gånger. Cissi hade dekorerat ett flertal ställen med delar av sin omfattningsrika Nobelsamling som vi kunde beundra. Festkommittén bestående av Cissi, Carina och Harold hade i förväg ordnat bordsplaceringen så att vi något virriga tupper och höns visste var vi skulle sitta vid de tre matborden. Efter ett ovanligt kort välkomstanförande av ordföranden var det dags att inta våra platser, som förutom namn var försedda med nummer. Det var ett namnlotteri där priset var medlemsavgiften i klubben

för 2023. Vi gick och tog för oss av maten som var uppdukad på långbord. Våra glas fylldes och ett intensivt skålande startade till höger och vänster.

Till kaffet och den smarriga chokladkakan var det redovisning av gissningstävlingen med ärtburken. Sedan redovisade Leif Ruud svaren från tipspromenaden där bara fyra hade alla rätt på de tolv frågorna. Ordföranden tackade festkommittén för ett lyckat kalas på alla sätt och vis.

Vi som var där och hade väldigt trevligt och njöt av den goda maten. Carina Löfström hade skrivit om texten till den gamla låten 34:an som vi alla sjöng med i så gott vi kunde.

Peter Lidbeck

▲ Cissi välkomnade oss till festen.

Nästan alla runt bordet vill framföra ▶ sin åsikt.

Sten Flinke och Leif Ruud ▶ i sampråk.

Frimärksmöte i Kramfors

Till januaris månadsmöte mitt i den mörka och kalla vintern var vi deltagare från fem föreningar: Kramfors, Härnösand, Sundsvall, Sollefteå och Örnsköldsvik. Totalt var det 19 personer på mötet.

Vi är ju egentligen väldigt få som bor i Kramforstrakten men tack vare bra samarbeten med våra grannklubbar och att många är medlemmar i varandras föreningar så har vi bra aktivitet på våra möten.

Det är ju långa avstånd och flera åker så långt som tio mil enkel väg till våra möten. Det som

lockar är bra auktioner utan utropspris, allt säljs ibland billigt men ofta blir det bra budgivning.

Vi har dessutom ett bra lotteri där vi använder oss av en kortlek som lotter med mer än 52 vinster och den som drar sista kortet får ta de kvarvarande vinsterna.

Vi funderar på att slå ihop Kramfors- och Härnösandsklubbarna för att få ihop folk till alla styrelseposter men trots det fortsätta att ha möten på bägge orterna.

*Text och bild: Lars-Göran Karlsson
kassör, Kramfors FrivY förening*

Frimärksutgivning i Stadshuset

SFF:s kanslichef Elisabeth Björklund Joback och Filatelistens Karin Kjäll besökte Stadshuset i Stockholm när Postnord hade frimärksutgivning den 12 januari. Kristina Olofsdotter från Postnord berättade om de aktuella utgåvorna, och även lite om vad som kommer under resten av året. Den utgåva som gav anledning till att lanse-

ringen skedde just i Stadshuset var *Sverige under femhundra år*, ett häfte med fem frimärken som avbildar Kalmar slott, Ostindiska huset i Göteborg, Nordiska museet i Stockholm, Strykjärnet i Norrköping och Själevads kyrka och, förstås, Stadshuset i ett souvenir ark.

Drottning Silvia 2023 och *Hej hej!* – en hyllning

Karin och Elisabeth på väg in i Stadshuset.

Mats Hayen berättar om Stadshusets bygge.

▲ Det var många på plats!

◀ Kristina Olofsdotter berättar om årets utgåvor.

Designern Eva Wilsson ▶ och illustratören Owe Gustafson signerar förstadsbrev.

Foton: Karin Kjäll och Elisabeth Björklund Joback

till det klassiska *Fem myror är fler än fyra elefanter* – gavs också ut den 12 januari, vilket skapade ett brett spektrum av stilar för detta tillfälle. Efter genomgången om frimärkena fick besökarna höra Mats Hayen berätta om bygget av Stadshuset som färdigställdes 1923. Det var mycket intressant då Mats har skrivit boken *Vi som byggde*

Stadshuset där han beskriver i detalj hur tillblivelsen av den kända byggnaden gick till.

Sedan bjöds även på en guidad tur av Stadshuset, vilket gjordes med en filatelistisk vinkel. Flera av utsmyckningarna i huset har använts i det nya frimärket vilket kan vara intressant att titta på för den som har vägarna förbi.

Karin Kjäll

© Postnord Frammärken

Några av frimärkena i januariutgåvan

Den enastående Mälardrottningen i Gyllene salen.

Axel Oxenstierna, postverkets grundare, avbildad på en av vägarna i Gyllene salen.

I Stockholms äldsta stadsvapen återfinns de typiska kryssen som avbildas i frimärket med Stadshuset.

Brevlåda designad av Ragnar Östberg, som också ritade Stadshuset.

Wallentuna Frimärks- och vykortsklubb, WFK, *40 år*

I slutet av 2022 firade WFK sitt 40-års jubileum. Med god mat och sång och musik hölls festen med ett stort deltagande även från partners. En stående programpunkt på årsfesterna är en filatelistisk frågesport i regi av Henry Spovin, som nu är 90 år och således också hedersmedlem i WFK.

I början av 2023 bjöd klubben in Björn Sohrne för ett föredrag om den Svenska garnisonen i Persien åren 1911–1915. Björn är ett välkänt namn i filatelikretsar och har även flera år levt i bland annat Persien och Yemen. Landet präglades av oroligheter och en svag centralregering. Runt Per-

sien fanns även Ryssland och Storbritannien som visade aggressivitet mot Persien.

Regeringen i Persien erbjöds då en så kallad paramilitär styrka för att stötta centralmakten. Med stöd av Ryssland och Storbritannien skickades en svensk styrka med officerare och med uppdrag att stötta centralmakten. Illustrerat av många unika filatelistiska objekt berättade Björn om den dramatiska perioden i Persien.

Björn Sohrne är även internationellt ett välkänt namn och förekommer ofta i stora utställningssammanhang.

Staffan Lagergren

Foto: Pelle Ohlson

▲ Många glada festdeltagare

Björn Sohrne ►

Foto: Staffan Lagergren

Specialerbjudande till SFF:s medlemmar

Läs mer om SFF:s böcker här: <http://www.sff.nu/litteratur/>

Facit Sverige 2023

Katalogen med alla Sveriges frimärken presenterade i färg och en gåva från Postnord.

Nyheter:

- Frimärksprodukter utgivna av posten är nu prissatta samt uppdaterade.
- Sveriges Helsaker uppdaterade och innefattar de Militära Helsakerna

399:- plus frakt
79:-

Ord. pris 450 kr plus frakt.

Facit Postal X

Katalogen för alla samlare av ortstämplar och posthistoria. Utkommer vart femte år.

Nyheter:

- Sjöpoststämplar
- Svenska brev - omfattande uppdatering
- Hård pärm samt i färg
- Samtliga avsnitt är uppdaterade.

499:- plus frakt
99:-

Ord. pris 600 kr plus frakt.

Facit Norden 2022

Katalogen utkom i november 2021 och innehåller Nordens frimärken från 1951 och framåt med varianter, samt perioden före 1951 med utgåva och valör, utan varianter.

499:- plus frakt
99:-

Ord. pris 600 kr plus frakt.

Facit Special Classic 2022

Facit Special Classic 2022 på 504 sidor innehåller Nordens alla frimärken fram till 1951 med varianter och är inbunden i hårt omslag.

399:- plus frakt
79:-

Ord. pris 500 kr plus frakt.

Förskottsbetalning till förbundets bankgiro 581-6772. Ange vilken bok det gäller på talongen/i meddelanderutan samt ditt medlems- och mobilnummer.

För de som bor i Norden utanför Sverige tillkommer ytterligare 90:- i porto per bok.

Postföring till på landsbygden boende korrespondenter

Text och bilder: **Giselher Naglitsch**

Postbönder

Postbönderna hade skyldighet att befordra post mellan bestämda platser, på bestämda tider och med största skyndsamhet. Postkontoren, d.v.s. postmästaren hade att svara för den första sträckan till den första postgården. För den enskilde postbonden gällde sedan sträckan från den egna gården till nästa postgård eller till nästa postkontor. Posten framfördes till en början av gående postiljon, senare ridande och, när postmängden ökade, med kärrpost. I regel var det söner och drängar från postgården som utförde jobbet. Men postbonden hade ansvaret för att arbetet utfördes skyndsamt och att postväskorna hanterades med den omsorg som krävdes.

Postböndernas skyldigheter och rättigheter var strängt reglerade genom en lång rad förordningar alltsedan "Förordningen om Post-Bådhen" den 17 februari anno 1636 till sent 1800-tal. En av deras skyldigheter var att medverka i postföringen till boende på landet, till orter utan postkontor.

Postväskor, lösväskor och lösbrev

Postväskan spelade en viktig roll under försändelsernas väg från avsändare till mottagare. Väskan skulle tillverkas av läder, fodras, samt förses med lock, järnbeslag med kedja och lås samt nycklar.

Vem som helst fick inte öppna postväskan. Det fick bara göras av en postmästare på ett postkontor. Före postens ankomst gjorde postmästaren i ordning den avgående posten. Försändelser sorterades till olika postkontor, förtecknades på en karta och slogs in i särskilda *brevpaket*. När

postväskan anlände skulle postmästaren kontrollera att den inte var öppnad eller skadad. Därefter låste han upp väskan och plockade ut de paket från andra postkontor som skulle till orten. Slutligen lade han i de avgående brevpaketerna och låste noga väskan.

Förutom den ordinarie postväskan skulle alla postförare ha med sig en mindre lädersäck eller *lösväska*, kallad "taska", för lösa brev som lämnades till honom i postgården eller under vägen, så kallade *lösbrev*.

I boken *Brevportot i Sverige 1747–1785* ger Lenart Ivarsson en bra definition av begreppen lösbrev och lösväskor och vad som gällde för betalningen: "Beteckningen lösbrev kom sig av att dessa ej blev inslagna i något brevpaket. Därför kom de ej heller att karteras. Lösbreven transporterades av postföraren i en olåst postväska, den så kallade lösväskan. Detta gjordes för att lösbreven skulle kunna mottagas från avsändaren och utlämnas till mottagaren längs postvägen mellan två postkontor. Lösbrev kunde också inlämnas på ett postkontor om brevet skulle avlämnas längs postvägen före ankomsten till nästa postkontor. Brevet kunde också transporteras som lösbrev om postföraren mottog detta på vägen mellan två postkontor för inlämning på nästa postkontor där mottagaren avhämtade det. Lösbrevet fick alltså inte behandlas på mer än ett postkontor. ... Avgiften för lösbrev var 1 skilling för varje brev, enligt cirkulär den 17 mars 1812. ... Maxvikten angavs i samma cirkulär till 48 lod. Avgifterna för dessa brev delades mellan postmästaren och

postföraren. ... Lösbrevsskillingarna togs ej upp i postkontorens räkenskaper.”

Utöver de lösväskor som beskrivs i det föregående används beteckningen lösväska även för de väskor som enskilda eller flera korrespondenter i t ex en socken på landet kunde förena sig om och med egna bud sända brev till och (låta) hämta från närmaste postkontor. Dessa lösväskor avser jag att återkomma till i en senare artikel.

Postgårdarna

Postgårdar utsågs redan när dom stora postvägar lades ut med början 1636. Det skulle vara 2 mil mellan varje postgård. Flera postgårdar tillkom vartefter sidoposter inrättades. Men från mitten av 1700-talet till mitten av 1800-talet hände inte så mycket. Mellan år 1800 och 1850 tillkom bara 12 postkontor och ett antal postexpeditioner och postuppsyningsplatser. Det verkar som att dessa inte alltid krävde inrättandet av nya postgårdar.

I Postmuseum finns en samling kartor från 1700-talets mitt, som för varje län detaljerat visar tidens postvägar och postgårdar. Kartorna har bearbetats och gjorts lättillgängliga av Eliz Lundin i boken *Postvägar, postkontor och postgårdar i 1750-talets Sverige*, meddelande från Postmuseum nr 43, 1998. Numera är kartorna digitaliserade och kan laddas ned från Postmuseums hemsida:

<https://digitaltmuseum.se/owners/S-PM>
scrolla ned och sök postkartor. Långt innan dess hade jag förmånen att få fotografera upplandskartan för min forskning om posten i Uppland.

Postgården Valsta i Märsta

Kartan, som är uppmätt omkring 1740, visar fyra postgårdar på sträckan Stockholm-Uppsala: Antuna, Hvalstad, Hof och Brantshammar. Postgården Valsta i Husby-Årtinghundra socken kan ha varit uttagen till postgård alltsedan den norrgående posten från Stockholm inrättades år 1637. Första gången den är omnämnd, är på en postkarta över Uppland från år 1717.

Ett litet lösbrev passerar postgården Valsta år 1839

I mars 1829 startade reguljär diligensfart mellan Stockholm och Uppsala, med två turer i veckan i vardera riktningen. Diligensen ersatte (möjligen efterhand) kärpposten som tidigare skulle dras av Valstas hästar. År 1845 inrättades snällpost med kärra (körpost) mellan Gävle och Stockholm. Det är troligt att gårdens hästar anlätades även för den. Nedan visar jag ett par brev. Det första har med säkerhet passerat och hanterats av postbonden på Valsta. Det andra kan ha hanterats vid gästgivargården i Märsta.

Ett sällsynt lösbrev med unik adressering till Wahlsta, Mörby och Åby, visar att postgården Valsta ännu 1839 spelade en central roll i postväxlingen.

Brevet är poststämplat i Stockholm den 19/4 1839. Då det inte skulle passera något annat postkontor är det okarterat. Avgiften betalades i Stockholm med 1 skilling banko. Brevet avlämnades löst eller i en privat lösväska på postgården Valsta i nuvarande Märsta. Mörby, i Lunda socken, ägdes 1833-1855 av Kronofogde Johan Gustaf Andersson. Han kan ha haft en lösväska för eget behov och/eller gemensamt för flera korrespondenter/socknar. På Mörby inrättades en poststation med samma namn år 1863. Åby ligger ca 10 km norr om Mörby vid Husby-Långhundra kyrka. Här

inrättades år 1875 en poststation med namnet Husby, som från den 1 april 1876 underordnades Mörby. Adressaten Fröken Christina Lovisa Söderhjelm, f 1799 i Österåker, flyttade till Åby 1838 och vidare till Uppsala 1839.

Ett lokalbrev samma väg år 1859

Den 11/3 skickades ett brev samma väg över Valsta. Det är adresserat till Kaptenen Vålborne Herr H.Y. Zacco, Åby & Mörby. Bortsett för Wahlsta, samma postadress som föregående brev.

Brevet (avbildat nedan) är frankerat med två lokalportomärken som har makulerats med Stockholms lokalpostkontors datumlösa stjärnstämpel. På baksidan finns dess fyrkantiga stämpel LOKALBREF 3^{DJE} T^N 11/3 1859.

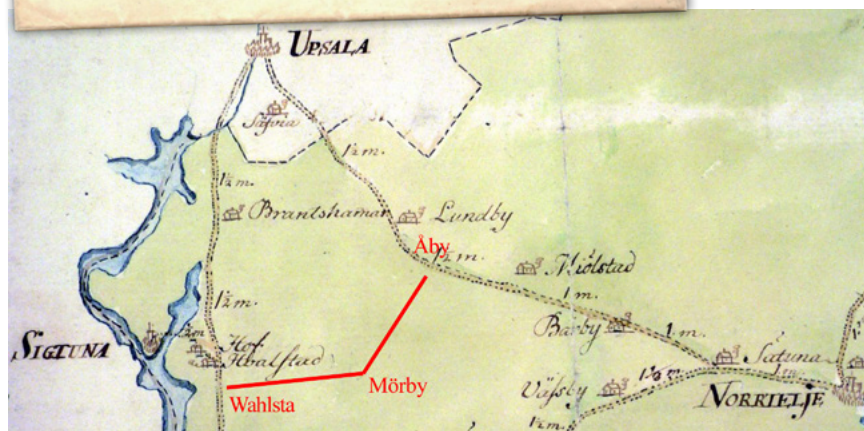
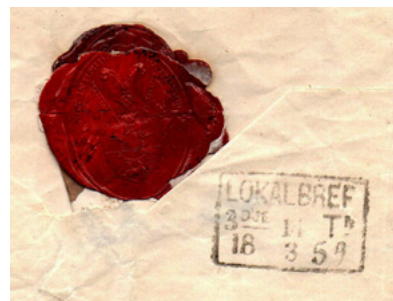
Man kan fråga sig, hur långt sträckte sig lokalbrevbäringen och Stockholms närområde? Det är ca 8 mil till Åby. I detta fall var det nog inte längre än från Lokalbrevkontoret in till postens Afgående Afdelning. Där bör brevet ha lagts i en lösväska adresserad till

Mörby gård. Från Mörby har det befordrats med lokalt bud. Så tror jag uppörelsen var för Kapten Zacke och andra intressenter.

Frankeringen med två lokalmärken förbyrllar! Från 1/7 1858 räknades det svarta lokalfrimärket som 3 öre, vilket var portot för ett lokalbrev inom Stockholm. Brevbäraren skulle ha lika mycket för sitt besvär, betalat av mottagaren. Avsändaren kunde betala brevbärarskillingen med ett andra märke på brevet.

Två slutsatser och en obesvarad fråga:

- Mörby hade avtal om postväska med Stockholm.
- Ett brev med allmänna posten kostade 12 öre. Genom att lämna in brevet till lokalbrevkontoret kunde avsändaren spara 9 öre.
- Överfrankerat? Eller kan två märken förklaras av att både lokalbrevkontoret och allmänna posten i samma byggnad skulle ha var sina 3 öre? Utbäring från lokalposten till allmänna posten? (Det förblir obesvarat i cirkulären och i litteraturen.) ●

Charta öfver Påstgårdarne uti Stockholms län, ca 1740. Postmuseums samlingar. Beskuren.

Foto G. Naglitsch. Brevens väg från Wahlsta vid stora postvägen är schematiskt ritad.

Tysk lokalpost med **Pelle Svanslös** övergångsställe

Läsaren torde känna till kattfiguren Pelle Svanslös och hans vänner och ovänner i Uppsala, i böcker av Gösta Knutsson och även som senare bilderböcker. Pelle höll till i kvarteren vid Övre Slottsgatan med Åsgränd och Gropgränd norr om universitetsbiblioteket Carolina Rediviva. Här anordnas nu Pelle Svanslösvandringar för stora och små barn och över Övre Slottsgatan finns sedan försommaren 1999 även ett eget skyltat övergångsställe för katter. UNT:s, Upsala Nya Tidnings nyhetsreportage 21 juni 1999 nämner att det var inspirerat av ett övergångsställe för gäss i Skanör och att skyltarna suttit uppe "ett tag".

Vid ett sedvanligt slötittande i nät-auktioner efter frimärken och postalt med Uppsala kom ett märke fram med detta övergångsställe och som således genast kittlade habegäret. Märket är från ett stort privatpostföretag, Biberpost, baserat i Magdeburg, sydväst om Berlin, Tyskland, och det bjöds ut med ett antal andra turistbilder från olika orter i Europa.

Enligt sin hemsida har Biberpost ett stort antal frimärken till salu, och är även angeläget om att kunder ska beställa märken med egna bilder.

Bortanför bilden på frimärket har vi då Åsgränd och Gropgränd, ett resp. två kvarter bort. Det gula huset som skymtar till höger byggdes 1762 som Uppsalas första egentliga posthus. När posten flyttade närmare den nya järnvägen 1873 köptes det av medicine professor Edward Clason efter vilken det kallas Clasonska gården. Universitetet köpte huset 1965 och det är nu huvudsakligen uthyrt som kontorshus.

Bakom kattskylten skymtar en reklamaffisch med "Dacketuttan", en Mona Lisa-inspirerad teckning av en mycket djupt dekolleterad flicka, symbolen för Smålands nations sommarclubb Club Dacke som var aktiv från år 1964 och senast sommaren 2001. Fotografiet är således från någon av somrarna 1999–2001. En okänd

välgörare har sedan använt bilden för att beställa egenfrimärken hos Biberpost för en serie med turistbilder från olika städer. Hur många märken som tillverkades med detta motiv vet jag inte, men inga fler har visat upp sig för mig i handeln, så kanske det är "unikt". Inget behov heller att fråga försäljaren, för då kanske denne beställer fler. Inte

väcka björnen!

"Unika" motiv är inga problem att skaffa fram i form av "personliga" egenbildsmärken från postverk som har den tjänsten, t.ex. Åland, Finland, Österrike för att nu nämna några. Men är det inte en annan sak om man själv inte låtit göra märket, utan hittat det i handeln i likhet med normalt utgivna postala frimärken? Att man helt enkelt gjort ett "fynd". Naturligtvis är sådana "fynd" omöjliga att bevisa, men samlaren kan väl tillåtas ha den glädje det innebär, den att hitta något användbart. En motivsamlare bör nog sätta ribban så högt när det gäller sitt samlande att det sedan är möjligt att passera under den, rakryggat med högburet huvud om det verkligen kniper.

Skylden i fråga är försvunnen sedan något år, men den på andra sidan övergångsstället fortsätter att vara ett välbesökt mål för litteraturintresserade barnfamiljer.

Sten-Anders Smeds, Motivsamlarna

Tips till blivande frimärksskribenter

Du som nu läser den här tidskriften har med stor sannolikhet både kunskaper och möjligheter att skriva åtminstone en intressant artikel om något av dina samlingsområden. Speciellt enkelt torde det vara för de samlare som bygger upp utställningsamlingar eftersom de brukar inledas med en synopsis. Det är enkelt uttryckt den första sidan med en kortfattad beskrivning av samlingens innehåll.

SFT Filatelisten bygger i mycket stor utsträckning på bidrag från oss läsare och det är här som vi medlemmar kan hjälpa till. Vi har ju alla ett stort intresse för frimärken, posthistoria eller vykort och det är just dessa ämnesområden som är intressanta för läsarna.

För blivande poeter eller skönlitterära författare är risken att bli refuserad riktigt stor men som filatelistisk skribent har man alla möjligheter att få se sina alster i tryck. Nu finns det vissa regler som man måste följa och den här lektionen handlar helt och hållet om hur man praktiskt går till väga för att skriva ihop en text.

Jag förutsätter att flertalet blivande skribenter redan har den information som krävs för att få ihop en intressant text. Filateli handlar ju i stor utsträckning om att skaffa kunskaper om de objekt som vi samlar på.

En av mina lärare i ämnet svenska på realskolan brukade informera om en formel som man kan använda i all uppsatsskrivning och om man använder den bör det inte vara någon svårighet

att skriva en text. Den är mycket enkel och består av följande delar:

- Inledning
- Avhandling 1
- Avhandling 2
- Avhandling 3, etc.
- Avslutning

Det skall naturligtvis dessutom finnas en lämplig rubrik på uppsatsen som kan locka till läsning.

Låt oss titta på de olika delarna. Inledningen är en kortare textdel som tar upp ämnet och som kortfattat förklarar vad läsarna har att förvänta sig.

De olika avhandlingarna presenterar själva temat för artikeln på ett så utförligt sätt som möjligt. Det är naturligtvis mycket viktigt att man försöker få en logisk utveckling av berättelsen. För att lyckas med detta skulle jag rekommendera att man först tar sig tid att försöka organisera berättelsen på ett logiskt sätt genom att på

Skicka in din artikel till redaktion@sff.nu!

ett papper skriva ner mycket kortfattade rubriker för varje del av framställningen. Att börja med en sådan planering kommer att underlätta skrivarbetet högst betydligt.

Flertalet motivsamlingar är uppbyggda på just detta sätt. De inleds med en presentation av innehållet, sedan kommer redovisningen av samlingens olika delar från början till slut.

Texten avslutas lämpligen med en kortfattad avslutning som kanske sammanfattar innehållet eller pekar fram mot var man kan hitta ytterligare information om det aktuella ämnet.

Det är i slutet som man kan lägga till information om de informationskällor som man använt för att kunna skriva texten. För det stora flertalet texter är källhänvisningar inte direkt nödvändiga eftersom många av artiklarna i vår tidskrift nog inte är av forskningskaraktär.

Flertalet tidningsredaktörer önskar erhålla textbidrag digitalt. Detta kan nog vara ett problem för de samlare som inte har tillgång till en dator. Men kanske har man en samlarvän som kan hjälpa till?

Om man är osäker på sin skrivförmåga är jag övertygad om att man har samlarkollegor som gärna hjälper till med korrekturläsning. Man kanske till och med har någon närstående som är duktig på att formulera sig skriftligt. Många datorer är dessutom försedda med stavningsprogram som indikerar eventuella felaktigheter.

Bilder är naturligtvis mycket betydelsefulla i sammanhanget. Det är viktigt med hög upplösning – 300 eller (helst) 600 dpi bör räcka till. Själv brukar jag placera mina frimärken på ett kort med svart bakgrund som sedan skannas. Om man saknar skanner finns det säkert någon som kan hjälpa till. Här bör man också tänka på att ange i manuset var man tycker att de olika illustrationerna skall placeras.

Det är naturligtvis min förhoppning att många läsare blir inspirerade av denna lektion i vår Samlarskola och väljer att berätta om sina samlingspecialiteter. Om man följer råden i denna text har man dessutom fått en mycket praktisk mall som kan användas för ytterligare texter.

Christer Brunström

Välkomna till Sjöbo i Färs Härad och en vandring från järnvägen till kyrkorna

Ett vykortsexponat av Christer Mårtensson

”Min förhoppning är att denna bok skall inspirera många andra att göra något med sina vykortssamlingar. Genom att fler monterar och visar sina vykort får man fler att inse värdet av att samla vykort, inte minst från den egna hembygden.”

Christer Mårtenssons exponat i bokform erbjuder ett bildgalleri med intressanta vyer och inblickar i Sjöbo och dess omnejd under olika tidsepoker.

Förskottsbetalning till förbundets bankgiro 581-6772 eller Swish 123 009 62 97. Ange vilken bok/böcker på inbetalningen samt ditt medlemsnummer och mobilnummer eller e-post. Vi skickar spårbart.

Sveriges Filatelistförbund, Glasfibergatan 8, 125 45 Älvsjö.
Tel. 073-203 02 00, e-post: kansli@sff.nu

SFF:s stora bokrea!

Ord. pris 100,-

Art. nr. 2-2

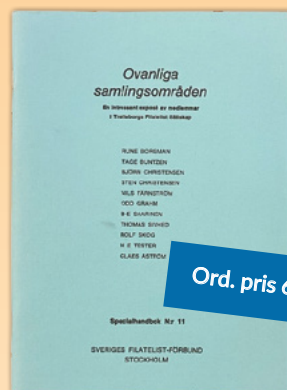
Priskatalog över svenska minnespoststämplor 1866-1982
SFF

Ord. pris 60,-

Art. nr. 2-6

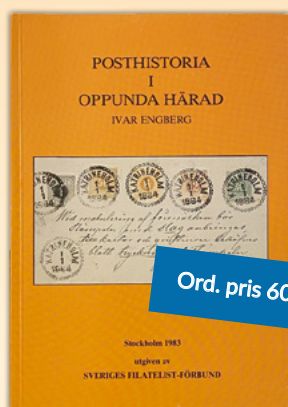
Danmark skilling 1851-1871
Christensen

Ord. pris 60,-

Art. nr. 2-13

Ovanliga samlingsområden

Ord. pris 60,-

Art. nr. 2-20

Posthistoria i Oppunda härad
Ivar Engberg

Ord. pris 150,-

Art. nr. 2-25

Svenska maskinstämplor 1891-1989
L. Bergman, G. Dahlstrand, O. Swahn

Ord. pris 150,-

Art. nr. 2-26

Trelleborg - Sassnitz 1897-1945
Ingemar Wägerman

Alla böcker på uppslaget 50,- plus frakt som kostar 48,- per bok. För fler böcker till utförsäljning, besök www.filatelisten.se/ovrigt. Där finns många fler titlar! Vill du beställa flera böcker, kontakta kansliet på kansli@sff.se. nu så ordnar vi med samfrakt! Vi reserverar oss för eventuell slutförsäljning.

Utvalda böcker 50:- plus frakt

Ord. pris 60:-

Art. nr. 2-14

Cirkelstämplar 10

Ord. pris 60:-

Art. nr. 2-15

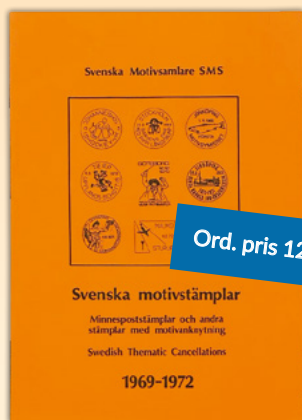
Svenska skyddspfereringar
Bergman, Lagerwall, Swenson

Ord. pris 60:-

Art. nr. 2-19

Nordens Aerogram
Ulla Lindberg

Ord. pris 120:-

Art. nr. 2-45

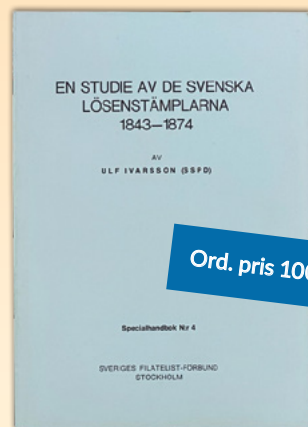
Svenska motivstämplar 1969-1972
Svenska motivsamlares SMS

Ord. pris 120:-

Art. nr. 2-46

Svenska motivstämplar 1973-1977
Svenska motivsamlares SMS

Ord. pris 100:-

Art. nr. 2-56

**En studie av de svenska lösen-
stämplarna 1843-1874**
Ulf Ivarsson (SSPD)

Förskottsbetalning till förbundets bankgiro 581-6772 eller Swish 123 009 62 97.
Ange vilken bok/böcker på inbetalningen samt ditt medlemsnummer och mobil-
nummer eller e-post. Vi skickar spårbart.

Har du en fråga om frimärken eller vykort? Här bjuder vi in till ett kunskapsutbyte. Dryfta dina funderingar med oss, så tar vi dem bland våra medarbetare med målet att ge ett bra svar! Skicka in din fråga till redaktion@sff.nu. I det här numret av Filatelisten har vi ingen fråga, men en kommentar om svaret på frågan om Stående Lejon i nummer 1. Vi frågade också Bo Dahlnér som kom med det ursprungliga svaret om han hade någon kommentar om detta.

Fler skillnader hos Stående Lejon

Hej! Jag har en kommentar till "Frågor och svar" i Filatelisten nr 1 2023. I svaret på Lars-Gösta Larssons fråga om skillnaden mellan 5 öre grön/brunnröd typ 1 och 5 öre grön/brunnröd typ 2 beskrivs tre olika gravyrskillnader. Men det finns en skillnad till. I position D2 på sidan av högre låret finns det två små streck. På typ 1 är strecken mindre än på typ 2. Detta är enligt min mening det bästa sättet att se skillnad på typ 1 och typ 2. Detta gäller bara 5 öre grön och 5 öre brunröd.

Lars-Olov Chronqvist Stockholm

larsolov.chronqvist@gmail.com

Svar: Det finns fler skillnader än de jag har angivit i mitt svar, men jag håller mig till de välkända skillnaderna.

Var och en blir salig på sin fason!

Bästa hälsningar

Bo Dahlnér

Borås 1 PAK

Hej! Har en fråga angående en stämpel Borås 1 PAK som är stämplad 1936 men enligt Facit Postal så är det sista kända datumet 19350630 men som ni ser på bilden så är den stämplad 1936. Kanske är det så att vi får redigera Postal med detta? Tacksam för svar.

Med vänlig hälsning, **Paul Svensson**

Svar: I Facit Postal finns bara Borås PAK (utan etta) noterad. Den är känd fram till och med 1935-06-30.

I Stämpeldatabasen (SDB) finns även Borås 1 PAK (med etta) noterad. Den är känd från och med 1935-05-21 fram till och med 1965-05-15.

Facit Postal kanske behöver kompletteras med Borås 1 PAK också.

Mikael Blomquist, Redaktionskommittén

I ett **Guldmedlemskap** hos SFF ingår gratis tillgång till Stämpel-databasen.

Besök <https://filatelisten.se/> medlemskap för instruktioner om hur du uppgraderar.

12 öre vapentyp plåt 5-8

av Mikael Carlsson

En fortsättning på tidigare 12 öre Vapentyp plåt 1-4 av samme författare.

Boken är en genomgång av utgåvan 12 öre vapentyp, både historiken och de tekniska detaljerna kring de leveranser/tryckningar som gjordes med dessa plåtar. Även exempel på helsaker med dessa märken finns avbildade. Väldigt många positioner på respektive plåt är bestämda och illustrerade med detaljfoto på avvikelser. Varje position på plåten har identifierats när det varit möjligt. Kanske inte alla samlare går på djupet men är man intresserad av detta märke är den en bok till stor nytta.

Förskottsbetalning till förbundets bankgiro 581-6772 eller Swish 123 009 62 97. Ange vilken bok/böcker på inbetalningen samt ditt medlemsnummer och mobilnummer eller e-post. Vi skickar spårbart.

Sveriges Filatelistförbund, Glasfibergatan 8, 125 45 Älvsjö.
tel. 073-203 02 00, e-post: kansli@sff.nu

ANNONSPUSSEL

Nummer 2 – 2023

Från vilka av våra annonsörers annonser *i tidningen* är nedanstående bilder hämtade? Skicka svaret med namn och adress på ett vykort eller via mejl så att vi får lösningen senast 22 mars: SFF-Filatelisten, Glasfiberгатan 8, 125 45 Älvsjö eller redaktion@sff.nu.

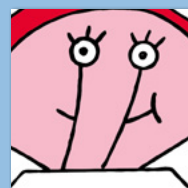
A

B

C

D

1:a pris: Drivande isberg, jagande isbjörnar, midnattssol och polarnätter. Pulka och utmanande vandring. Denna imponerande årsatts innehåller alla frimärken som publicerades på Grönland 2008. Skänkt av Post Greenland Filatelia.

2:a-3:e pris:

En trisslott vardera.

Vinnare och lösning presenteras i nästa nummer.

Lycka till!

Med varma gratulationer vill vi uppmärksamma våra medlemmar som fyller år i april.

APRIL

95 år

29 Kjell Axelsson, Ängelholm

85 år

05 Sigurd Ryndal, Stråvalla
10 Bengt Pählman, Göteborg
28 Bengt Rosberg, Köping

80 år

02 Sune Stoltz, Asarum
02 Urban Svedung, Våxtorp
04 Britta Henriksson, Borås
04 Åke Westerlund, Sundsvall
05 Bengt Hellqvist, Skarpnäck
06 Björn Gaarder, Skövde
07 Lars-Olof Blomberg, Karlskoga
08 Staffan Karlsson, Järfälla
09 Bengt Ferm, Domsjö
20 Svante Svensson, Mölnlycke
21 Maud Erikson, Västerås

22 Göran Lundqvist, Partille
22 Milton Samuelsson, Kristdala
23 Roger Larsson, Umeå
23 Jan Reinholdsson, Malmö

75 år

11 Zalman Puterman, Malmö
13 Leif Persson, Norrköping
14 Håkan Agnulf,
Västra Frölunda
17 Rune Olofsson, Skellefteå
21 Elisabet Arvidson, Arjeplog
30 Eva Granstedt, Trelleborg

70 år

02 Bertil Persson, Malmö
10 Göte Nordin, Uppsala
15 Lars-Håkan Jonasson,
Njurunda
16 Urban Sommar, Henån

22 Göran Eriksson, Vikbolandet
23 Göran Sundelius, Göteborg

60 år

01 Jens Yde, Göteborg
07 Yngve Jonsson, Strömsund
18 Håkan Ernsth, Bankeryd
19 Allan Johansson, Huddinge
22 Mikael Petersson, Malmö

50 år

06 David Svensson, Katrineholm

I nummer 8 2022 skulle vi ha hyllat Kurt Åstrand från Nässjö som skulle ha fyllt 100 år den 21 februari 2023. Vi ber om ursäkt för att vi missade detta, och beklagar Kurts bortgång kort före hans födelsedag. Han hann inte fylla 100, men nådde en anmärkningsvärt hög ålder!

MARKNADSPLATSEN

KÖPES

Svenska Atlantflygningen 1929.

Försändelser och annat material från denna flygning önskas. Gärna med 20,25 kr porto. Skicka scan och pris till fredrik.ydell@gfk.com

Rabatthäften. Årgång 1979–1980 140kr/st inkl. frakt. Årgång 1981–1990 160 kr/st inkl. frakt. Gärna stora partier. Mejla: a.stahlberg@hotmail.com

Frimärken och brev stämplade Österåsen från Z-län på vapen-, lejon- och ringtyp. Forss på ringtyp från Z-län. Österåsen på Oll Y-län. Järpen på Oll Z-län. Ryttern, Haraker och Lillhärad U-län på ringtyp, lösen. Arne Strömbäck, Box 155, 72105 Västerås. 073-709 13 55. stromback.arne@gmail.com

Jag köper de vackraste märkena till högsta dagspris. Allt av intresse, främst klassiskt (5,5,5) men

även modernt. Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping. 070-666 76 18. info@magnusengstedt.se

Nominalvara. Köper ostämplade frimärken Frankrike, Schweiz, Tyskland, Österrike. Även större partier. För dagspris kontakta: bernt.e42@gmail.com

SÄLJES

Grönland, Färöarna + övriga Norden, stämplat, **, par, miniark, häften, årsatser, brevklipp, Åland gutterpar. Skriv lista. Eva Blomster, Kansligatan 9A, 541 40 Skövde

Köp från webshop KUMLA på samlamera.sff.nu blir gåvor till Läkare utan Gränser, UNHCR, Rädda Barnen och, UNICEF. Alla intäkter inkl. porton går till dessa organisationer, som är verksamma i UKRAINA. Se vidare om möjligheten till skatteavdrag för köp över 200 kr på webshopen. Åke Jonsson

Besök min hemsida på www.samlamera.se. Klicka på webshop och säljaren Pincett. Marknadens bästa utbud av lyx/klassiskt-modernt.

Berlin, 25 % av Michel. Det mesta av o och en del **. Sänd mancolista till: Bengt Sjögren, Östra Långgatan 13, 45772 Grebbestad, 0525-104 74.

42 500 olika utgåvor från 258 länder och med 100 motiv erbjuds förmånligt. Endast SEK 3 per Michel €. Begär prislistor! K-E Svensson, P O Hallmans gata 17, 13 tr, 112 69 Stockholm. svenssonkarlerik44@gmail.com

Lyxstämplar. Jag har de märken du saknar i modernt eller lyxklassiskt. Även svåra VM på band. Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping, 070-666 76 18, info@magnusengstedt.se

Manus till småannonser i nummer 3 2023 skickas till SFF-Filatelisten, Glasfibergratan, 125 45 Älvsjö eller till redaktion@sff.nu senast **22 mars**. Förskottsbetalning sätts samtidigt in på bankgiro 581-6772 Sveriges Filatelist-Förbund.

Pris annons för privatpersoner: 50 kr för 5 rader (cirka 150 tecken inklusive mellanrum). För längre

annons debiteras 50 kronor för fem nya rader. **4 gratis småannonser** á 5 rader + kontaktuppgifter under 2023!

Markera noga om annonsen ska ligga under **bytes, köpes, säljes** eller **övrigt**. För stav- eller slarvfel ansvaras ej.

Karin Kjäll 2023

Vi har alla våra prioriteringar.

Vinnare i

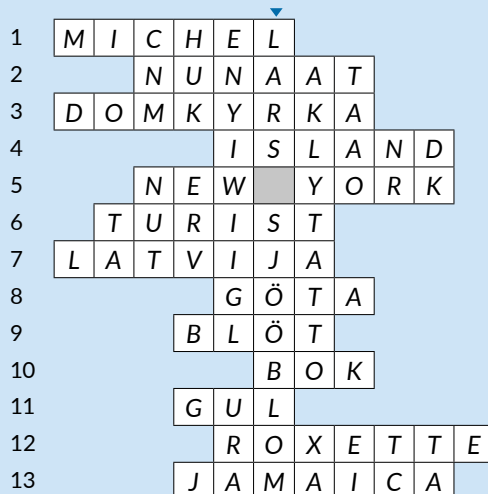
ORDFLÄTA

nummer 1 - 2023

De lodräta orden blir LARS SJÖÖBLOM.

Som vinnare i Ordflätan i nummer 1 utses Björn Broms, Ljungsbro som får Årsbok 2022 Norge, skänkt av Posten Norge. Varsin trisslott får Sven-Åke Andersson, Trelleborg och Claes Örtevall, Västerås.

Stort grattis!

Kommande aktiviteter

AUKTIONER

MARS

- 15/3 *Frimärksnetto*
15-17/3 *Postiljonens vårauktion*
22/3 *Philea auction: Extra +
Postal history*
27/3 *Göta 60 Posthistoria*

APRIL

- 1/4 *Trollhättans Filatelistförening*
2/4 *Björn Jarlvik Filateli*
15/4 *Klippans Filatelistklubb*
19/4 *Philea: International auction 400*
21-22/4 *AC-träff i Vindeln med
lådauktion*
23/4 *Swestamp*
25-26/4 *Tre Kronor*
29/4 *Skivaryd 2023*

MAJ

- 3/5 *Philea: Extra Auction 2318*
5-7/5 *Skanfils vårauktion - frimärken,
vykort, mynt och sedlar*
15/5 *Frimärksnetto*
27-28/5 *Frimärkskhuset*
27-28/5 *Tre Kronor*
29/5 *Göta 61 vårauktion*
31/5 *Philea: Stamp auction 401*

JUNI

- 14/6 *Philea: International auction 402*

JULI

- 15/7 *Frimärksnetto*

SEPTEMBER

- 15/9 *Frimärksnetto*
26-27/9 *Tre Kronor*
28-30/9 *Postiljonens höstauktion*

OKTOBER

- 21/10 *JFF:s storauktion, Jönköping*
28-29/10 *Tre Kronor*

NOVEMBER

- 8-11/11 *Skanfils höstauktion - frimärken,
vykort, mynt och sedlar*
15/11 *Frimärksnetto*

DECEMBER

- 28/12 *Tre Kronor*

UTSTÄLLNINGAR

MARS

- 24-26/3 *RiiHeX 2023 i Finland (N)*

APRIL

- 29/4 *Skillingaryd
(samlarträff, utställning)*

MAJ

- 25-28/5 *Ibra 2023, Essen, Tyskland (I)*

JUNI

- 2-4/6 *Nordia 2023 på Island (No)*
26-29/6 *Harstad 23, Norge*

SEPTEMBER

- 15-17/9 *Trelleborg 2023*

NOVEMBER

- 4-5/11 *HORNSLET 2023,
Danmark (N)*

MÄSSOR OCH EVENEMANG

MARS

- 11/3 Samlarmässa i
Näsby park centrum
mer info:
ivar.wbk-husen@wiergroup.se
- 25/3 Vykortets dag 2023

APRIL

- 1/4 Enköping: Samlarmässa frimärken
och vykort
- 15/4 FriMynt 2023 Helsingborg, hand-
larmässa

MAJ

- 6/5 Frimärkets dag 2023
- 18/5 Forshagamässan

SEPTEMBER

- 8-9/9 Regionalträff Mittnorrland
- 9/9 Stamps in Svedala
- 10/9 Samlarmässa,
Ängelholms Filatelistförening
- 24/9 FriVy 2023 Huskvarna

KALENDARIET UPPDATERAS ÄVEN KONTINUERLIGT PÅ WWW.FILATELISTEN.SE/KALENDER.
SKICKA IN NYA DATUM TILL: INFO@SFF.NU.

swestamp

Offentlig auktion den
23 april kl. 12.15
hos Philea AB
Sverige stämplat i
prakt och lyx från förfilateli
t.o.m. år 2001.

Inklusive Sverigesamlingar,
stämpelsamlingar, partier och
rabatthäften.

962 olika ringtypstämplar,
467 OII boktryck,
794 OII koppartryck, bra
medaljong, stark avd. band-
märken, pkp samt övriga
hembygdsområden.

www.swestamp.se
www.hembygdsfilateli.se
Swestamp AB
Höganäsvägen 14,
12153 Johanneshov

Auktioner 2023

28 feb - Vykort & Mynt/Sedlar

25 april - Gert Fredriksson * Kalmar län

26 april - Gert Fredriksson * Övrigt

27 maj - Frimärken & Stämplrar

28 maj - Samlingar & Lådor * Salsauktion

26 sept - Mats Persson * Oscar stämplrar

27 sept - Mats Persson * Posthistoria

28 okt - Frimärken & Stämplrar

29 okt - Samlingar & Lådor * Salsauktion

28 dec - Frimärken & Stämplrar

Frimärksauktioner
TRE KRONOR

Frimärken Vykort Mynt/Sedlar Samlarsaker

Auktionssajten når du via www.trekronor.one
info@trekronor.one ♦ 070 - 598 80 08

VF auktion
www.vf-auktion.dk
Online auktioner
Gratis auktionskatalog
Over 10000 lots hver måned

Frederiksberg allé 52
DK - 1820 Frederiksberg
Tlf. (+45) 36160084
auktion@vf-auktion.dk

Utställningar på nätet: www.netex.se

Frimärks- och vykortsmässa

Save the date!

9 september kl. 10–17

Aggarpsskolan, Svedala
www.sufs.se/sis

**Stamps
in Svedala**

Auktion 2 april

Se på internet ca 20 000 objekt.

Till auktionen 2 april finns tryckt katalog. Beställ!
Frimärken köpes större samlingar, rabathäften m.m.

www.jarlvik.com

Björn Jarlvik Filateli / Stockholm

Tel 070 6504926, bj@jarlvik.com

Trollhättan Auktion 1 april

Nils Ericsonsgymnasiet

Visning 09.30

Auktion 11.00

Beställ katalog:
hogboda1@gmail.com

För info, ring:

Eric Johanson

0730593562

Trollhättans Filatelistförening

VÄLKOMMEN TILL VÅRMÄSSA

Försäljning av frimärken, brev, vykort mm

18/3 kl. 10-15
FRITT INTRÄDE!

Lokal: Domkyrkocentrum,
Gymnasiegränd 1, Växjö
(intill Domkyrkan, när-
liggande parkering finns).
Telefon: 070-5463819

VÄXJÖ FRIMÄRKS- OCH VYKORTSFÖRENING

YSTAMPS 2023

Frimärks- & vykortsmässa

Lördag 22 april kl 10-15

Bollhusparkens idrottshall, Jennygatan 6, Ystad

För mer information och lista över
handlare: www.ystadsfilatelistforening.se

Välkomna! Ystads
Filatelistförening

URVALSHÄFTEN

Urval sänds till såväl enskilda som föreningar. Varje
månad får du en sändning bestående av ca: 30 st
urvalshäften med frimärken från de länder du har
valt. Ca 3.000 urvalshäften från hela världen finns i
lager. Inget köptvång! Även inlämnare är välkomna.

SVERIGEPRISSLISTA

Komplett 31-sidig prislista över svenska postfriska
och stämplade frimärken 1855-2022 till låga priser.

www.frantzideal.se

IDEAL Frimärksurval, Mältarevägen 49, 342 35 Alvesta,
Tel: 070-248 93 60, E-post: frantz@telia.com

På SFF:s hemsida
www.filatelisten.se
hittar du den senaste
informationen.

FriMynt 2023

47:E INT. MYNT- & FRIMÄRKSMESSAN

15 april kl 11.00-17.00

TEKNIKHALLEN / OLYMPIA

Filbornavägen 9, Helsingborg, Sverige

Välkommen!

www.frimynt.se

SSP / H-Expo • Drottninggatan 184, 254 33 Helsingborg • Tel +46 (0)705-29 25 60

Skivaryd 2023 i Skillingaryd • 29 april

Lokal utställning • Handlare • Servering
Info: 0702 13 14 66 • <https://skivaryd.nu>
Småland Blekinge Träffen

FRIMÄRKS-AUKTION

Lör 15/4
Kl. 12.00

Katalog på www.sff.nu/klippan 1/4 eller
hantoftmats@gmail.com. Visning från
10.00 på Sågen, Ängelholmsg. 7, Klippan

Klippan's Filatelistklubb

AC-träff i Vindeln med lådauction

21–22 april

Öppet från
Fre: kl 13.00
Lör: kl 9.00

Auktionslista: <https://vindeln-filateli.webber.se/>
För info: Krister Jakobsson 070–626 13 80,
jakobsson.vindeln@gmail.com

Hembygdsfilatelisterna
Umeå-Skellefteå-Vindeln lokalföreningar

Östersunds Filateli- och vykortsförening
arrangerar regionalträff med deltagande
föreningar från i huvudsak mellersta och
norra Norrland samt från Tröndelag.
För mer information: jana291@msn.com
Välkomna!

FRIMÄRKS-NETTO AUKTIONER

frimarksauktioner.se
15:e udda månader

Butik och Postorder sedan 1968
Frimärks-Netto / SAFE Album safealbum.se
Bruksgatan 30, 252 23 Helsingborg, Tel 042-14 49 82

UPPSALA FILATELI HB

Ring 0768687807 för öppettider
Se även: www.facebook.com/upsalafilateli
Butik: Väderkvarngatan 35A Uppsala
dag.ekdahl@gmail.com KÖPER/SÄLJER

www.norsten.com

Besök min websida och se mina specialofferter och prislister.
SVERIGE, ISLAND, DWI, GRÖNLAND m.m.
Karl A. Norsten AB
Box 1069, 181 21 Lidingö, Tel. 08-767 08 61 karl@norsten.com

www.unidafi.com

Frimärken och häften
Sverige, Norge, Danmark, Island, Finland,
Grönland, Färöarna, DVI, Åland
Unidafi AB

My Stamps

Hög kvalitet av bättre Sverige före 1940
Tel: 070–518 92 30
Se www.mystamps.se

FACIT
stamps

Mer än bara kataloger!
Nya frimärkserbjudanden
varannan vecka, stort lager
Sverige ** & mycket annat.

040-25 88 55 www.FACITstamps.se

Hundratusentals frimärken
från de flesta länder och
motiv. Skriv/ring till oss och
ange ditt samlarområde

Beställ en
"personlig prislista".
www.mimir.se
(associerad med AB Phila)

Svartensgatan 6 NB, Stockholm • 08-381323 • stamps@mimir.se

CONTENTA FRIMÄRKEN AB

Tomtebogatan 17, 113 39 Stockholm Tel: 08–6113651

Se prislista på www.contenta.se
contentastamps@hotmail.com

Köp norska
frimärken
online

posten.no/frimerkebutikken

Upptäck oss! Du också!
www.nordfilateli.se

NORD-FILATELI HB

Nordisk FILATELI

ETABLERAD 1937

Jonas Hällström
Chefredaktör

Så här mellan ordinarie nummer 1 och 2 (som kommer 15 april) presenterar vi två nya specialnummer som endast kan köpas som lösnummer. Alla kan köpa dem, de kostar nästan "ingenting" men har ett mycket högt läsvärde.

Två nya specialnummer

Nordisk
FILATELI

SPECIALNUMMER

Niclas Eriksson
& Sven-Börje Ewers

FRIMÄRKEN - POSTHISTORIA - VYKORT - CINDERELLA

SPECIALNUMMER 8 (2023) • 85 Sidor • 139 SEK
Endast som lösnummer • 138 kronor

EXPERTERNAS TRE ARTIKLAR OM
Värnamomärkena

**& NICLAS ERIKSSONS
Enramsexponat**

Specialnummer 8 (2023) (56 sidor) 139 SEK

Nordisk
FILATELI

SPECIALNUMMER

Per Gustafson

FRIMÄRKEN - POSTHISTORIA - VYKORT - CINDERELLA

SPECIALNUMMER 9 (2023) • 85 Sidor • 139 SEK
Endast som lösnummer • 138 kronor

**Nyårsposten
runt sekelskiftet 1900**

Enramsexponat

Specialnummer 9 (2023) (36 sidor) 139 SEK

WWW.FILATELI.SE FINNS I LAGER

Pris inklusive porto till Norden • Beställningar till redaktionen nordisk@filateli.se
med förhandsbetalning till: SWISH **123 685 47 98** Bankgiro **5478-2925**.

Internationell auktion

15 - 17 mars

Rariteter från Västukraina

Ostämplad perf. 14 x 13 1/2 Postfrisk Två kända

Brett utbud av skandinaviska och internationella
rariteter & samlingar inklusive specialavsnitt
Shanghai lokalpost, Kina, Västukraina 1918-19 m.m.

www.postiljonen.com

Glöm inte att registrera dig inför varje auktion om
du ska vara med och bjuda på liveauktionen.
All information finns på vår hemsida.

AuctionHouse international

Postiljonen

We value your collection

Stolt sponsor av:

